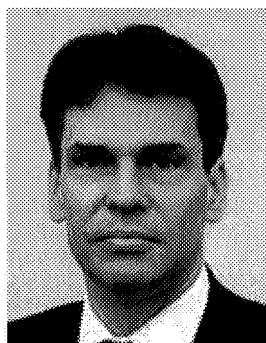

D. Directoraat-generaal Veiligheid

Drs. H.W.M. (Dick) Schoof
Directeur-generaal Veiligheid

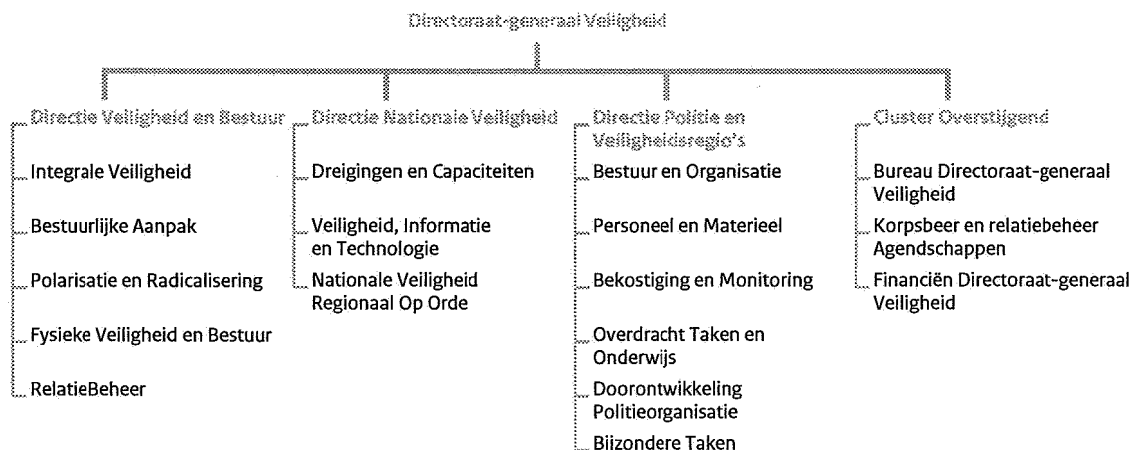
Mr. A.F. (Sandor) Gaastra
Directeur PV, tevens plv. DG Veiligheid

1 Algemene introductie

Het directoraat-generaal Veiligheid (DGV) draagt bij aan het realiseren van een samenleving waarin mensen zich veilig voelen. Samen met de veiligheidspartners werkt DGV aan maatschappelijke, nationale en internationale veiligheidsvraagstukken. DGV vervult hierbij een richtinggevende rol en werkt samen met het openbaar bestuur en andere partners in veiligheid. Politie, brandweer en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen nemen daarbij een bijzondere plaats in.

Vanuit het directoraat-generaal vindt de uitvoering van de prioriteiten op het terrein van veiligheid plaats, rampenbestrijding op orde én decentrale crisisbeheersing, polarisatie en radicalisering, bescherming vitale infrastructuur, diversiteitbeleid binnen de operationele diensten, prestatiesturing, 25% reductie van criminaliteit, landelijke prioriteiten politie en samenwerkingsafspraken politie en nationale veiligheid.

Het directoraat-generaal Veiligheid bestaat uit drie directies: de directie Politie en Veiligheidsregio's, de directie Nationale Veiligheid en de directie Veiligheid en Bestuur. De minister is korpsbeheerder van het Korps landelijke politiediensten (KLPD). De directeur-generaal is namens de minister gemandateerd korpsbeheerder van het KLPD en eigenaar van deze baten-lastendienst.

Directie Politie en Veiligheidsregio's

De directie Politie en Veiligheidsregio's ontwikkelt een visie op de kwaliteit, de inrichting en de ontwikkeling van en de samenhang tussen de veiligheidsorganisaties en de feitelijke inrichting ervan. Tevens is de directie verantwoordelijk voor het beleid over de taken en bevoegdheden (primaire proces) van de veiligheidsorganisaties. Andere taken zijn het leveren van een bijdrage aan de besluitvorming over de landelijke prioriteiten in het werk van de veiligheidsorganisaties, relatiebeheer, het beleid over de kwaliteit van personeel en materieel van de veiligheidsorganisaties en het bekostigingsbeleid en monitoring van politie en veiligheidsregio's, (financieel) toezicht op de regionale politiekorpsen, Zelfstandig Bestuursorganen (ZBO'S) en agentschappen.

De belangrijkste onderwerpen voor de komende kabinetsperiode zijn onder andere: financiële positie politiekorpsen, sterkte politie, politiebestel en handhavingstekort politie.

Directeur: mr. A.F. (Sandor) Gaastra.

Directie Nationale Veiligheid

De directie Nationale Veiligheid regisseert de preparatie op dreigingen op het niveau van de nationale veiligheid. De nationale veiligheid is in het geding als de Nederlandse vitale belangen zodanig worden bedreigd of uitvallen, dat sprake is van – potentiële – maatschappelijke ontwrichting. Kenmerkend voor deze dreigingen is, naast de aantasting van de nationale belangen, dat zij een bovenregionaal karakter hebben. De aanpak van deze dreigingen (in alle fasen van de veiligheidsketen) vereist daarom eenheid in visie en optreden tussen de verschillende regio's en het nationale niveau. Specifiek van belang daarbij is de bescherming van de vitale infrastructuur, die evenmin regionaal of lokaal geregeld is. Omgaan met deze dreigingen is daarmee een nationale taak die niet (in volle omvang) decentraal kan, maar centraal moet worden opgepakt.

De belangrijkste onderwerpen voor de komende kabinetsperiode zijn onder andere: strategie nationale veiligheid, meldkamers en het project digitale veiligheid.

Directeur mevrouw drs. R.W.C. (Ruth) Clabbers.

Directie Veiligheid en Bestuur

De directie Veiligheid en Bestuur heeft als doel het ontwikkelen en verbeteren van strategische beleidsvoering tussen ministeries, lokale en regionale overheden, zodat er een samenhangend en integraal veiligheidsbeleid ontstaat.

De volgende thema's staan daarbij centraal: het tegengaan van geweld, het voorkomen van overlast, het voorkomen van polarisering en radicalisering, criminaliteitsbestrijding, (bestuurlijke) handhaving, het bevorderen van de fysieke veiligheid.

Het is tevens de taak van de directie Veiligheid en Bestuur om een stevige pro-actieve, alerterende en agenderende functie in te nemen. Nieuwe veiligheidsvraagstukken, zoals de relatie tussen privacy en veiligheid, de toenemende fysieke risico's als gevolg van het intensiever gebruik van schaarse ruimte, participerende veiligheid (het organiseren van burgerlijk weerstandsvermogen) hebben plaats in deze directie.

De belangrijkste onderwerpen voor de komende kabinetsperiode zijn onder andere: overlast en verloedering en drugspilots.

Directeur: mevrouw dr. ir. A.M.C. (Afke) van Rijn.

2 Politiek-bestuurlijk relevante onderwerpen van DGV

Wij hebben een selectie gemaakt van enkele actuele en politiek-bestuurlijk gevoelige onderwerpen. Een volledig overzicht van alle onderwerpen uit de verschillende directies treft u aan in deel IV, onderdeel B (Dossiers DGV). De volgende actuele onderwerpen worden hier nu nader besproken:

1. Politiebestel

Besluitvorming over de inrichting van het bestel is essentieel.

De Raad van State heeft een zeer kritisch advies gegeven op het wetsvoorstel tot wijziging van de Politiewet 1993, waarin verbeteringen binnen het regionale bestel zijn voorgesteld alsook de inrichting van een PolitieDiensten-centrum. De ministers van BZK en Justitie hebben besloten het wetsvoorstel niet in te dienen bij de Tweede Kamer en zich verder te beraden op een nieuw politiebestedel. Eerder (2006) is een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend voor één landelijke politieorganisatie.

2. Financiële problematiek politie (motie-Van Raak), sterkte Nederlandse politie en follow-up ICT politie

Politiekorpsen kampen met financiële problemen die voortkomen uit de financiële crisis en het op peil houden van de operationele sterkte. Op dit moment staan dertien korpsen onder preventief toezicht. Uit het normkostenonderzoek blijkt een tekort van € 260 miljoen in 2016 (met inzet accres terug te brengen tot € 160 miljoen).

3. Wetsvoorstel Regierol gemeenten, Integrale Planverplichting gemeenten

Een krachtige positionering van het lokale bestuur (burgemeester, college van B&W, gemeenteraad) in het veiligheidsdomein is van groot belang. Strafrecht is immers ultimum remedium; een bestuurlijke, meer preventieve en preëemptieve inzet is effectiever. Het wetsvoorstel regierol gemeenten verankert de centrale rol van het bestuur en biedt een basis voor verdere uitbouw van de bestuurlijke aanpak.

4. Overlast en verloedering

De doelstelling van het vorige kabinet was om in 2010 overlast en verloedering met 25% terug te dringen. Echter, uit de Integrale Veiligheidsmonitor 2010 blijkt dat er nog onvoldoende resultaat is behaald. De Veiligheidsmonitor stuurt op 'beleving' en niet op feitelijke overlast en verloedering. Een politiek-communicatief lastig onderwerp waar de komende jaren nadere stappen moeten worden gezet.

5. Wijziging van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) en het wetsvoorstel regulering prostitutie

Twee belangrijke wetsvoorstellen voor het bestuur om krachtig en preventief te kunnen ingrijpen zijn de uitbreiding van de Wet BIBOB (met een sluitingsbevoegdheid van panden en uitbreiding van sectoren waarvoor een BIBOB-toets kan worden gevraagd) en de wet regulering prostitutie, die met de introductie van een registratieplicht en een minimumleeftijd van 21 jaar een bestuurlijke barrière opwerpt tegen mensenhandel en illegale prostitutie.

6. Meldkamers en C2000

Dit zijn twee belangrijke ICT-dossiers gericht op effectief en multidisciplinair werken in het veiligheidsdomein. Het proces in het meldkamerdomein staat of valt met het kunnen standaardiseren van werkprocessen tussen en bij de politie, brandweer en ambulancezorg. Voor C2000, het landelijk dekkend radiocommunicatienetwerk, is het van belang dat het verbeterprogramma snel wordt uitgevoerd.

7. Stand van zaken strategie Nationale Veiligheid

Verschillende dreigingsscenario's hebben een internationaal karakter. Het is van belang om goed verband te leggen tussen het nationale veiligheidsbelang en internationale ontwikkelingen.

2.1 Het politiebestedel

Inleiding

In het huidige model vormen de 25 autonome regionale korpsen met een eigen rechtspersoonlijkheid en het Korps landelijke politiediensten geen eenheid. Het bestel is bestuurlijk complex wat ten koste gaat van de kwaliteit en doelmatigheid van de taakuitvoering door de politie. Dit knelt des te meer waar het gaat om het op peil houden van de kwaliteit van de politiezorg wanneer er minder geld beschikbaar is.

Stand van zaken

Op 21 november 2006 hebben de ministers van Justitie en BZK de Tweede Kamer het wetsvoorstel voor de Politiewet 200X (invoering van een landelijke politieorganisatie) aangeboden (TK 2006-2007, 30880 nr. 1). In het coalitieakkoord van 2007 is afgesproken dat de behandeling van het wetsvoorstel werd opgeschort. Daarbij is gesteld dat indien met samenwerking onvoldoende voortgang en resultaat wordt behaald, de behandeling, herijkt op basis van de dan ontstane situatie, wordt voortgezet. Het coalitieakkoord bepaalde tevens dat het besluit hierover voor eind 2008 moest worden genomen.

Eind 2008 is door het kabinet besloten dat het regionale politiebestedel zou worden doorontwikkeld en dat het wetsvoorstel voor de Politiewet 200X zou worden ingetrokken met de indiening bij de Tweede Kamer van het wetsontwerp tot aanpassing van de Politiewet 1993 waarin een aantal verbeteringen in het regionale politiebestedel is opgenomen.

Begin maart 2010 heeft de Raad van State uiterst kritisch geadviseerd over dit wetsontwerp. Gelet op de demissionaire status van het kabinet is afgezien van de verdere behandeling van het wetsvoorstel.

Intussen heeft de brede heroverwegingswerkgroep Veiligheid en terrorisme geadviseerd om voor één nationaal politiekorps te kiezen, en om het aantal regionale eenheden van die politie om reden van slagkracht en doelmatigheid te reduceren van 25 naar 10, congruent aan de indeling van de nieuwe 'gerechtelijke kaart'.

Aandachtspunten

- De vorming van het Politie Diensten Centrum moet ongeacht een nationaal of regionaal bestel voortgaan; de voorziening tot samenwerking Politie Nederland (vtsPN) is niet succesvol gebleken.
- De financiële situatie van de korpsen noopt tot ingrijpen.
- Het lokaal bestuur ervaart te weinig invloed op de politie. Bij nationaal beheer is het des te meer van belang lokale inbedding van de politie te behouden en waar nodig te versterken.
- De schaalvergroting naar tien "entiteiten" zou niet de eerste prioriteit moeten hebben; dit kan risico en vertraging vormen voor de realisatie van de "bovenbouw".
- Besloten moet worden hoe in de tussenliggende periode verder wordt gegaan. Risico's (vooral financieel) beperken en zo snel mogelijk stappen kunnen maken zonder verlies van draagvlak zijn cruciaal.

Nadere besluitvorming

Geen nadere besluitvorming op dit moment.

2.2 Financiële problematiek politie (motie-Van Raak), sterkte Nederlandse politie en follow-up ICT politie

2.2.1 Financiële problematiek politie

Inleiding

In de afgelopen periode is het beleid erop gericht geweest om ondanks de financiële problematiek van de politiekorpsen, die mede is voortgekomen uit de financiële crisis, de operationele sterkte van de politie op peil te houden. In overleg met het Korpsbeheerdersberaad is daarom gekomen tot een onderhandelingsakkoord dat deze financiële problematiek (voortkomend uit besluitvorming van het vorige kabinet in april 2009) dekt, zonder de operationele sterkte te verlagen. In dit onderhandelingsakkoord is ook afgesproken om onderzoek te doen naar de betaalbaarheid

van de operationele sterkte; het normkostenonderzoek. In dit onderzoek is de lastenontwikkeling 2002-2008 doorgetrokken naar 2016 op basis van een trendanalyse. De uitkomst van deze trendanalyse is gecorrigeerd met de uitkomsten van het onderhandelingsakkoord, met andere woorden de lasten zijn verlaagd en de baten verhoogd met de afgesproken besparingen dan wel aanvullende bijdrages uit dit akkoord. Het tekort in 2016 tussen lasten en baten is € 370 miljoen. Vervolgens is in een scenarioanalyse bekeken in welke mate het toenemende verschil tussen baten en lasten is terug te brengen met verdere kostenbesparingen. Met deze besparingen wordt het tekort in 2016 teruggebracht naar 261 miljoen euro, uitgaande van het meest realistische scenario. Daarnaast kan de inzet van het beschikbare accres, dat oploopt tot € 100 miljoen in 2016, het verschil nog verder verkleinen tot 161 miljoen euro, mits het accres daarvoor beschikbaar blijft.

Stand van zaken

Het normkostenonderzoek is op 17 juni 2010 aan de Tweede Kamer aangeboden (TK 2009-2010, 29 628, nr. 211). In de aanbiedingsbrief is geconcludeerd dat de uitkomsten van het normkostenonderzoek duidelijk maken dat ingezette besparingen op beheer en overhead bij de politie noodzakelijk zijn om het tekort in de betaalbaarheid van de politie te beperken. Tegelijkertijd geeft het onderzoek aan dat deze maatregelen onvoldoende lijken om de met de Tweede Kamer afgesproken operationele sterkte structureel te financieren. Aanvullende maatregelen zijn gewenst en nodig. Daarbij kan een combinatie worden overwogen van extra ombuigingen en intensiveringen. Zo zijn bijvoorbeeld besparingen in de inrichting van het politieonderwijs mogelijk, die nog niet zijn meegenomen in de cijfers van het normkostenonderzoek. Ook het heroverwegingsrapport 'Veiligheid en Terrorisme' bevat suggesties. Zonder extra ombuigingen en intensiveringen is het tekort alleen op te vangen door de operationele sterkte terug te brengen tot onder het nu afgesproken aantal. Het vorige kabinet heeft geen standpunt ingenomen over het normkostenonderzoek en het tekort in de betaalbaarheid van de politiesterkte. De problematiek is doorgeschoven naar de kabinetsformatie en het nieuwe kabinet.

Aandachtspunten

- Op dit moment staan dertien korpsen onder preventief toezicht vanwege meerjarige tekorten in hun begroting 2010.
- De politie beschikt op dit moment over een sterkte die hoger ligt dan de afgesproken sterkte, waardoor de financiële positie van de korpsen nog meer onder druk komt te staan. Zie volgend fiche.
- Het eigen vermogen van de korpsen neemt snel af door een omzetting van € 400 miljoen eigen vermogen in vreemd vermogen (maatregel in het onderhandelingsakkoord) en het opvangen van tekorten met eigen vermogen.

Nadere besluitvorming

Afhankelijk van het uiteindelijke budget van de Nederlandse politie kan de betaalbare sterkte bepaald worden. Besluitvorming hierover in overleg met het politieveld zal idealiter zo snel mogelijk plaatsvinden zodat de consequentie ervan voor de politiekorpsen gemeld kan worden in de budgetcirculaire die in december 2010 wordt uitgebracht.

2.2.2 Motie-Van Raak: stoppen met de bezuinigingen op de politie

Inleiding

Tijdens het spoeddebat van woensdag 23 juni 2010 over de dertien politiekorpsen die onder preventief toezicht zijn geplaatst, is door het lid Van Raak een motie ingediend om 'de invulling van de bezuinigingen op de politie te stoppen' (TK 2009-2010, 29628, nr. 212).

Tijdens de procedurevergadering van de vaste commissie BZK van de Tweede Kamer is aangegeven dat de Tweede Kamer ervan uitgaat dat de uitvoering van de motie wordt meegenomen bij de begroting voor 2011.

Stand van zaken

Uw ambtsvoorganger heeft gemeld dat er geen verdere ombuigingen voor 2010 voorzien zijn. De uitgaven voor de politie, vastgelegd in de aanvaarde begroting voor 2010, zullen volledig worden gedaan.

Bij brief van 1 juli 2010 is de Tweede Kamer gemeld dat de motie, zoals gevraagd, wordt betrokken bij de voorbereiding van de begroting voor 2011, of aan de orde zal komen bij de besprekingen over de vorming van een nieuw kabinet. Gezien de toen demissionaire status van het kabinet zijn er geen toezeggingen gedaan.

Aandachtspunten

De financiële problematiek waar de motie op doelt, behelst zo'n € 190 miljoen en bestaat uit twee delen:

- Bezuinigingen oplopend van € 22 miljoen in 2010 tot € 60 miljoen in 2013 en volgende jaren op terrorisme politie, pijler V-afspraken en een taakstelling vanuit het Rijk.
- Niet gecompenseerde uitgavenstijgingen van zo'n € 130 miljoen. Dit betreft het niet compenseren van de gevolgen van de afgesloten politie-cao 2008-2011, de verwachte stijging van ABP-premies en aanloopkosten bij de vorming van het Politie Diensten Centrum (PDC).

Uw ambtsvoorganger heeft een onderhandelingsakkoord gesloten met het Korpsbeheerdersberaad ter dekking van deze € 190 miljoen met besparingen bij korpsen, KLPD, Politieacademie en vtsPN (onder andere inkoop en ICT), extra geld uit de BZK-begroting en een kasschuif vanuit het ministerie van Financiën.

De besparingen zijn vooral gericht op het efficiënter maken van de politie. Dit gebeurt onder andere door het inrichten van een shared services organisatie (Politie Diensten Centrum) waardoor efficiencyvoordelen worden bereikt. Stopzetten van deze besparingen leidt ertoe dat de problematiek van het betaalbaar houden van de operationele sterkte toeneemt met € 190 miljoen.

De opgeloste financiële problematiek (€ 190 miljoen) is meegenomen in het normkostenonderzoek. Indien de afspraken in het onderhandelingsakkoord door politie en BZK gerealiseerd worden, resteert nog steeds op termijn (2016) een betaalbaarheidsprobleem ten aanzien van de operationele sterkte van zo'n € 161 miljoen. Dit is inclusief het beschikbare accres van € 100 miljoen. Voor details, zie normkostenonderzoek, 2.a.1.

Dit accres is in de junicirculaire 2010 vanwege het niet uitkeren van de loonbijstelling 2010 deels gebruikt voor de uitgavenontwikkeling in verband met de cao-afspraken 2010 en volgende jaren. Slechts indien de loonbijstelling 2011 wordt uitgekeerd, is het accres weer ten volle beschikbaar. Anders valt de problematiek € 65 miljoen hoger uit.

Nadere besluitvorming

In de ministerraad in augustus 2010 is het totale financiële beeld gepresenteerd opdat dit betrokken zou kunnen worden in de augustusbesluitvorming rondom de begrotingen. De besluitvorming in de ministerraad heeft niet geleid tot een bijstelling in het financiële beeld.

2.2.3 Sterkte Nederlandse politie

Inleiding

De kern van het dossier is voorzien in voldoende gekwalificeerd personeel om de politietaak te kunnen uitoefenen (strategische personeelsvoorziening). De politie kenmerkt zich door een gesloten personeelssysteem, personeel is niet zomaar van de markt te halen. Sturen op politiesterkte kost daarom tijd; ambities op dit gebied moeten in de toekomst weggezet worden (horizon: minimaal vier jaar). De personeelskosten bedragen circa 80% van het totale politiebudget.

Stand van zaken

Het vorige kabinet rapporteerde aan de Tweede Kamer over de sterkteafpraak uit 2002: in 2010 moest de sterkte 52.200 fte bedragen. Deze doelstelling is gerealiseerd. Op 31-12-2009 bedroeg de sterkte 53.348 fte. Deze afspraak omvat al het personeel werkzaam bij de korpsen (inclusief KLPD), exclusief aspiranten (die in dienst zijn van de korpsen) en al het personeel dat werkzaam is bij de Politieacademie en de vtsPN. Eind 2009 bedroeg het totale personeelsbestand van de politie 63.513 fte.

De Tweede Kamer is er in november 2009 mee akkoord gegaan te sturen op de operationele sterkte van de politie. Dit is de optelsom van al het personeel werkzaam in het primaire proces inclusief aspiranten (die vanwege het duale leerstelsel deels inzetbaar zijn bij hun korps). Het vorige kabinet heeft gegarandeerd dat de operationele sterkte van 31 december 2008 in de toekomst gehandhaafd blijft. Deze bedroeg 48.000 fte. De operationele sterkte bedroeg op 31 december 2009 afgerond 49.600 fte.

De sterkte wordt in principe op basis van een bestuurlijke sterkteafpraak tussen de minister van BZK en de korpsbeheerders verdeeld over de korpsen naar rato van het geld, dat zij via het budgetverdeelstelsel (BVS) toegewezen krijgen.

Aandachtspunten

- De sterkte is op dit moment groter dan het budget. Handhaven van een operationele sterkte van 48.000 fte levert vanaf 2016 een tekort op van tussen de € 87 miljoen en € 161 miljoen.
- De beschikbare hoeveelheid personeel is niet gelijk aan de inzetbare hoeveelheid personeel. Het thema inzetbaarheid in relatie tot administratieve lasten, vergrijzing, ziekteverzuim en dergelijke verdient meer aandacht.
- Discussie over de politiesterke verengt zich vaak tot 'blauw op straat'. Hiermee wordt een groot deel van het operationele politiewerk, zoals opsporing (recherche), ten onrechte buiten beschouwing gelaten.

Nadere besluitvorming

Na besluitvorming over het normkostenonderzoek en over herijking van het Budget Verdeel Systeem (BVS) kan een nieuwe sterkteafpraak worden gemaakt op basis van de operationele sterkte, met inachtneming van de ambities die het nieuwe kabinet heeft over de ontwikkeling van de politiesterke.

2.2.4 Follow-up ICT politie

Inleiding

De politie is in 1999 gestart met het realiseren van één landelijke informatiehuishouding. Er zijn belangrijke resultaten geboekt, waaronder de Basisvoorzieningen³⁾ (en een aantal andere gestandaardiseerde ICT-systemen), bovenregionale computercentra, communicatienetwerk, landelijke ICT vraag- en aanbodorganisatie (vtsPN) en informatie- en ICT-strategie.

De volgende ('oude') problemen zijn nog niet opgelost: onvoldoende informatie-uitwisseling, achterblijvende standaardisatie van ICT-systemen en ICT–infrastructuur, ad-hoc-aanpak van informatiebeveiliging, zwakke ICT-governance en hoge ICT-kosten.

Het onderzoek in opdracht van de korpsbeheerders naar meer samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van ICT heeft uitgewezen dat de bestaande ICT-strategie 2009 – 2014 niet past bij het volwassenheidsniveau van de politie. De ICT-strategie is verder onvoldoende basis voor de doorrekening van investeringen en besparingen. Er moeten binnen de programma's nieuwe prioriteiten worden gesteld. De uitvoering van de ICT-strategie zal aanzienlijk langer duren, naar verwachting tot 2020.

De onderzoeken van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en Het Expertise Centrum hebben verder de volgende ('nieuwe') problemen gesignaleerd:

- De korpsen wisselen nog onvoldoende informatie uit. De Basisvoorzieningen functioneren niet optimaal en worden niet op uniforme wijze gebruikt.
- Er is een wildgroei van ICT-systemen en -infrastructuur ontstaan door de samenvoeging van ICT-diensten op centraal niveau en bovenregionaal niveau. De beheersorganisatie is achtergebleven bij de ontwikkelingen en is niet in staat om adequaat te functioneren. De sanering van de wildgroei aan ICT-systemen en -infrastructuur blijft achterwege door het gebrek aan denken in architecturen en het nemen van besluiten.
- De Basisvoorzieningen zijn nog niet door middel van de daarvoor ontwikkelde standaards van de e-Overheid aangesloten op de bruikbare basisregistraties van de rijksoverheid.
- De korpsen hebben geen acute problemen op het terrein van informatiebeveiliging maar hebben het zichzelf opgelegde Basis Beveiligingsniveau Nederlandse politie niet voldoende geïmplementeerd. Een planmatige aanpak ontbreekt.
- De gebruiksvriendelijkheid van de Basisvoorzieningen laat veel te wensen over; de Basisvoorzieningen vertonen nog steeds technische problemen en de reactie op problemen en wensen is te traag.

Stand van zaken

- De korpsbeheerders hebben de uitvoering van een groot aantal maatregelen gestart om de bovenstaande ICT-problemen aan te pakken.
- De toenmalige minister van Justitie en uw ambtsvoorganger hebben in een brief d.d. 9 juli (TK 2009-2010, 29 628, nr. 217) aan de Tweede Kamer bij de aanbidding van de onderzoeksrapporten van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en Het Expertise Centrum aan de Tweede Kamer de maatregelen van de korpsbeheerders onderschreven.

³⁾ Landelijke systemen ter ondersteuning van het primaire proces (voor opsporing, handhaving en capaciteitsmanagement).

Zij hebben toegezegd de voortgang van de maatregelen strikt te bewaken en zo nodig de Tweede Kamer daarover te informeren.

- De prioriteiten van de bestaande ICT-strategie wordt herijkt op basis van de bovengenoemde onderzoeken en de Informatiestrategie van de politie.
- De vraag of meer centrale regie, verantwoordelijkheden en bevoegdheden nodig zijn, hebben zij overgelaten aan het volgende kabinet vanwege de toen demissionaire status van het kabinet en de benodigde zorgvuldige en consequente aanpak.
- Het voornemen is dat beide ministers jaarlijks hun ICT-prioriteiten zullen aangeven, vooralsnog aan het Korpsbeheerdersberaad en het Veiligheidsberaad.

Aandachtspunten

Op dit moment geen.

Nadere besluitvorming

Op dit moment geen.

2.3 Wetsvoorstel Regierol gemeenten, integrale planverplichting gemeenten

Inleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor lokale integrale veiligheid. In het bestuursakkoord is daarom door het vorige kabinet met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat de regierol van gemeenten op het terrein van integrale veiligheid via een wettelijke planverplichting zou worden versterkt (in casu het hebben van een gemeentelijk integraal veiligheidsplan). Gemeenten pakken hun regierol op lokale veiligheid nog niet voldoende op. Hierdoor is het beleid te versnipperd en worden niet alle spelers consequent betrokken en aangesproken op hun rol. Gemeenten die wel goede plannen maken en de politie hebben last van (buur)gemeenten die geen integrale veiligheidsplannen maken.

Medio 2008 is een wetsvoorstel - welke neerkwam op een planverplichting voor gemeenten - via de ministerraad voor advies aan de Raad van State verzonden. Het advies van de Raad van State noopte tot flinke aanpassingen van het wetsvoorstel. Een tweede versie is in december 2009 in de ministerraad aan de orde geweest. Het wetsvoorstel was aangevuld met een doorzettingsmacht voor de burgemeester. Daar kwam veel kritiek op; andere departementen waren sceptisch over het voornemen de burgemeester zoveel macht te geven. Besloten werd om de Raad van State om voorlichting te vragen. De voorlichting van de Raad van State is eind maart 2010 ontvangen en heeft wederom tot aanpassingen aan het wetsvoorstel geleid.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel is op 13 augustus 2010 aan de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 32 459, nr. 1) gezonden. De Kamer brengt medio oktober verslag uit. Het huidige wetsvoorstel bestaat uit de al eerder voorgestelde planverplichting en is aangevuld met een wettelijke verplichting voor de burgemeester om toe te zien op lokaal veiligheidsbeleid. Daarmee wordt de gezagspositie van de burgemeester versterkt. Een dergelijke verplichting is eerder voorgesteld in het (ingetrokken) wetsvoorstel gekozen burgemeester. Deze twee maatregelen beogen de regierol van gemeenten op het terrein van lokale veiligheid te verstevigen. Beide maatregelen zullen, juist ook in onderlinge samenhang, een bijdrage leveren aan mogelijkheden op gemeentelijk niveau de regierol waar te maken, waardoor er lokaal een integraal veiligheidsbeleid kan worden gerealiseerd.

Aandachtspunten

- De bevoegdheid in het wetsvoorstel regierol gemeenten ('de burgemeester ziet toe op de uitvoering van het veiligheidsbeleid') zal tot discussie leiden. De VNG zal waarschijnlijk het standpunt innemen dat de wet nuttig maar onvoldoende is. De VNG acht het voor het goed kunnen uitoefenen van regie nodig dat de burgemeester doorzettingsmacht heeft, zowel aan de voorkant (bij het maken van plannen) als aan de achterkant (ingrijpen bij specifieke casussen).
- De VNG acht de zorgplicht te licht. Een deel van de Kamer zal hier waarschijnlijk in mee gaan. Een ander deel zal vragen stellen bij de noodzaak van een en ander omdat reeds 85% van de gemeenten een veiligheidsplan heeft. Deze zijn echter vaak niet integraal en voldoen niet aan de geest van het wetsvoorstel.

- In de plannen omtrent versteking lokaal gezag op de politie (zie 2.1), neemt het integraal veiligheidsplan een centrale rol in. Ook dit maakt het noodzakelijk dat elke gemeente een degelijk integraal veiligheidsplan heeft.

Nadere besluitvorming

Geen nadere besluitvorming op dit moment.

2.4 Stand van zaken overlast en verloedering

Inleiding

Om uitvoering te geven aan de doelstelling van het vorige kabinet om overlast en verloedering in 2010 met 25% terug te dringen, is in maart 2008 het 'Actieplan overlast en verloedering' vastgesteld. Thema's: overlast door jongeren, uitgaansoverlast, overlast in de woon- en leefomgeving en verloedering van fysieke woon- en leefomgeving. De aanpak van overlast en verloedering maakte onderdeel uit van het project 'Veiligheid begint bij Voorkomen'. De eindrapportage daarover is op 23 april 2010 aan de Tweede Kamer aangeboden.

De resultaten bij het terugdringen van criminaliteit, overlast en verloedering worden jaarlijks gemeten met behulp van de Integrale Veiligheidsmonitor. De Integrale Veiligheidsmonitor is een grootschalig onderzoek naar de gevoelens van (on)veiligheid bij de bevolking. De resultaten verschijnen elk voorjaar.

Stand van zaken

- In 2009 heeft het kabinet op verschillende manieren een extra impuls gegeven aan het terugdringen van overlast en verloedering. Veertig gemeenten hebben het Manifest bestrijding overlast en verloedering ondertekend. Het Manifest heeft focus en versnelling gebracht bij de aanpak van de problematiek. Hoofdthema's zijn jeugdoverlast, alcoholmisbruik (veelal door jongeren) en fysieke verloedering.
- Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse jongeren bij overlast en criminaliteit: door de ministers voor WWI en van BZK en Justitie is met 22 gemeenten in het najaar van 2009 een intentieverklaring getekend (geen prestatiecontract).
- Op verschillende manieren komen contacten met gemeenten tot stand, waaronder het inzetten van praktijkteams. Deze teams ondersteunen voor ongeveer een jaar (regio's van) gemeenten bij het effectief vormgeven en uitvoeren van jeugd- en alcoholbeleid. Er zijn nu zes praktijkteams actief die zich richten op de thema's jeugdoverlast/ jeugdgroepen en overmatig alcoholgebruik onder jongeren. Ook is er een praktijkteam dat kan worden ingezet bij acute problemen in gemeenten met overlast door Marokkaans-Nederlandse jongeren.
- In de afgelopen jaren zijn verschillende wetsvoorstellen tot stand gebracht om de overlast aan te pakken. Het wetsvoorstel Maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast treedt op 1 september 2010 in werking.
- Daarnaast zijn aan de Tweede Kamer wetsvoorstellen aangeboden over doorzettingsmacht van de burgemeester naar jeugdinstanties en over herziening van kindbeschermingsmaatregelen. Deze wetsvoorstellen zijn controversieel verklaard evenals het wijzigingsvoorstel van de Drank- en horecawet, dat voorziet in mogelijkheden om uitgaansoverlast aan te pakken.

Aandachtspunten

- Uitvoering van het Actieplan overlast en verloedering ligt op koers, maar uit de Integrale Veiligheidsmonitor 2009 (voorjaar 2010 verschenen) blijkt dat het om een weerbarstige materie gaat, waarbij nog onvoldoende resultaat is behaald. Overlast moet nog met 23,5% worden teruggedrongen en verloedering met 18,5% om de afgesproken 25% te halen.
- In februari 2010 is een rapport uitgebracht over de vraag hoe de perceptie van overlast en verloedering tot stand komt en wat de beïnvloedende factoren en mechanismen hierbij zijn. De aanbevelingen uit dit rapport worden in concrete actiepunten uitgewerkt.
- Bij de publicatie van de Integrale Veiligheidsmonitor 2009 waren er problemen met de betrouwbaarheid van de uitkomsten. Om die reden vindt nu een evaluatie plaats van zowel de procesgang als de methodologie van de Integrale Veiligheidsmonitor.

Nadere besluitvorming

Geen nadere besluitvorming dit moment.

2.5 Wijziging van de Wet Bibob en Wetsvoorstel Prostitutie

2.5.1 Wijziging van de Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (BIBOB) en de Wet op de kansspelen

Inleiding

Met de Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet BIBOB) kunnen overheden (zoals gemeenten en provincies) de achtergrond van een bedrijf of persoon onderzoeken bij een af te geven of afgegeven vergunning of een subsidie of bij het gunnen van een overheidsopdracht. Als er sprake is van criminele antecedenten of van het witwassen van gelden afkomstig uit strafbare feiten, kan een vergunning, subsidie of opdracht worden geweigerd. Zo wordt voorkomen dat de overheid ongewild criminaliteit ondersteunt en een vermenging van boven- en onderwereld ontstaat.

Adviezen aan de overheden worden afgegeven door het Bureau BIBOB. Dit bureau is ondergebracht bij de dienst Justis van het ministerie van Justitie. Bestuursorganen kunnen advies vragen bij het bureau over de integriteit van de betrokkene en diens zakenrelaties.

De minister van BZK is eerste ondertekenaar van de Wet BIBOB; de minister van Justitie is tweede ondertekenaar. De Wet BIBOB is van oorsprong gericht op het bewaken van de integriteit van de overheid. De afgelopen jaren is de wet ook breder ingezet, namelijk om bestuurlijke de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld te voorkomen en bestrijden. Ook bestond de wens een aantal extra probleemgebieden (zoals vastgoedtransacties) onder de wet te brengen. Tijdens AO's met de Tweede Kamer is brede steun geuit voor het instrument BIBOB en de voorgenomen uitbreiding.

Het wetsvoorstel strekt ertoe de vastgoedsector en de exploitatie van speelautomaten onder de werking van de Wet BIBOB te brengen. Tevens wordt de burgemeester met een bestuurlijke bevoegdheid om panden te sluiten in staat gesteld effectiever criminogene branches en activiteiten die niet vergunningplichtig zijn, te weren.

Verder voorziet het wetsvoorstel onder meer in het instellen van een kwaliteitscommissie, het verruimen van de adviestermijn voor het Bureau BIBOB tot maximaal twaalf weken en krijgt de lokale driehoek inzage in het advies. Ook wordt voorgesteld, door het verstrekken van een afschrift van het advies aan betrokkene, de rechtsbescherming beter te waarborgen.

Stand van zaken

- Het voorstel tot wijziging van de wet (Evaluatiewet BIBOB) is in juni 2010 voor advies naar de Raad van State gestuurd.
- De Raad heeft inmiddels advies uitgebracht. De Raad is met name kritisch over de sluitingsbevoegdheid. Hiervoor wordt een alternatief uitgewerkt.

Aandachtspunten

- **Sluitingsbevoegdheid.** De Raad is kritisch over de opgenomen sluitingsbevoegdheid. In het wetsvoorstel wordt een sluitingsbevoegdheid voorgesteld waardoor de burgemeester ter bevordering van de leefbaarheid kan besluiten een pand (niet zijde een woning) te sluiten. Hierdoor wordt het mogelijk voor gemeenten om bijvoorbeeld op te treden tegen malafide belwinkels en avondkappers. Deze bevoegdheid wijkt af van de huidige systematiek van de Wet BIBOB. Er is geen koppeling met vergunningen, subsidies of civiele rechtshandelingen. Thans wordt er met de G4 nagedacht over alternatieven.
- **Verhouding tot EVRM.** Op dit moment behandelt het Europese Hof voor de Rechten van de Mens te Straatsburg de zaak-Bingöl. Mogelijk oordeelt het hof dat de Wet BIBOB in strijd is met fundamentele rechten. Indien dit het geval is, kan de BIBOB-systematiek ter discussie komen te staan.
- **Financiën.** De uitvoering van de nieuwe wet brengt extra uitvoeringskosten met zich mee, in het bijzonder voor het landelijk bureau. Deze kosten zijn ongeveer € 1,5 miljoen. Op dit moment is er geen dekking voor deze kosten.

Nadere besluitvorming

Geen nadere besluitvorming op dit moment.

2.5.2 Wetsvoorstel Regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche

Inleiding

Het wetsvoorstel voorziet in een brede regulering van diverse vormen van seksuele dienstverlening en bevat hiertoe een verplicht vergunningstelsel voor de exploitatie van seksbedrijven, een registratieplicht voor prostituees en een strafbaarstelling van klanten die van niet vergund of niet geregistreerd aanbod van prostitutie gebruik maken. Het voorstel bevat verder de mogelijkheid voor gemeenten om voor een nuloptie (geen prostitutiebedrijven) te kiezen. Daarnaast zijn enkele maatregelen opgenomen die toezicht en handhaving zullen vergemakkelijken en is de minimumleeftijd voor prostituees verhoogd naar 21 jaar. Met de in het wetsvoorstel voorziene instrumenten wordt ook beoogd ernstige misstanden zoals mensenhandel te bestrijden.

Stand van Zaken

Het wetsvoorstel is ingediend bij de Tweede Kamer. In april is de nota naar aanleiding van het verslag aan de Kamer verstuurd. De plenaire behandeling van het wetsvoorstel zou spoedig na het zomerreces kunnen plaatsvinden. De minister van BZK is eerste ondertekenaar van het wetsvoorstel; de minister van Justitie is tweede ondertekenaar.

De Tweede Kamer was overwegend vrij kritisch over het wetsvoorstel. Het grootste kritiekpunt is de registratieplicht voor prostituees.

Aandachtspunten

- **Aanpak mensenhandel.** Het wetsvoorstel voorziet in de eerste plaats in een nadere regulering van de seksbranche zoals hierboven geschetst. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel, met instrumenten als de registratieplicht, mede een bijdrage te leveren aan de aanpak van ernstige misstanden zoals mensenhandel. Het wetsvoorstel is echter slechts een kleine schakel in de totale integrale aanpak van deze problematiek. Dit is niet alle Kamerfracties even duidelijk; zij zien de wet als het primaire instrument om mensenhandel te bestrijden.
- **Registratieplicht prostituees.** Een grote groep van prostituees is momenteel onzichtbaar en niet bereikbaar voor informatie en voorlichting. De registratieplicht voorziet in een contactmoment tussen prostituee en gemeente en biedt de mogelijkheid om de prostituee van informatie en voorlichting te voorzien. Bij registratie kunnen door de gemeente mogelijke signalen van mensenhandel worden opgevangen en doorgegeven aan de politie. De registratieplicht en het verplichte vergunningstelsel voor (alle) seksbedrijven vormen samen verder een zo veel mogelijk sluitend systeem binnen de branche, waarbij elke vorm van prostitutie onder enige vorm van regulering komt te vallen. Dit in tegenstelling tot de huidige situatie waarin een aantal vormen van prostitutie op geen enkele wijze is gereguleerd. Een mogelijke verschuiving van (illegale) activiteiten naar dit thans niet-gereguleerde deel van de branche wordt daarmee naar verwachting tegengegaan.
De Kamerfracties waren over het algemeen zeer kritisch over de registratieplicht. Meerdere fracties vrezen dat de angst voor registratie veel prostituees juist naar het illegale circuit zal doen vluchten.
- Gemeenten als Utrecht en Alkmaar zijn van plan om reeds op korte termijn te starten met **registratie van prostituees**. Zij maken hierbij gebruik van hun lokale verordenende bevoegdheid en lopen daarmee vooruit op het wetsvoorstel. Deze lokale registratie wordt onwenselijk geacht, nu er na inwerkingtreding van het wetsvoorstel sprake zal zijn van een landelijke registratie. Utrecht zoekt momenteel binnen de G4 steun voor de Utrechtse werkwijze.
- **Verhoging minimumleeftijd voor prostituees naar 21 jaar.** Over de verhoging van de prostitutieleeftijd waren de fracties zeer verdeeld. Voorstanders geven aan dat mensen met 21 jaar geestelijk meer volwassen zijn, weerbaarder en meer in staat zijn tot een weloverwogen beslissing. Tegenstanders geven aan dat het 'grooming' proces vaak al start rond de 14 à 15 jaar. Men verwacht niet dat deze 'grooming leeftijd' zal veranderen. Men verwacht dat prostituees tot 21 jaar in de illegaliteit zullen verdwijnen.

Nadere besluitvorming

Geen nadere besluitvorming op dit moment.

2.6 Meldkamers en C2000-project

2.6.1 Meldkamers

Inleiding

Het meldkamerdomein is inefficiënt en onvoldoende effectief ingericht. Er is sprake van 30 meldkamers met zelfstandig vormgegeven processen, technische systemen (30 maal Geïntegreerd Meldkamer Systeem, 26 maal 112-centrale) en eigen technisch beheer. Hierdoor kunnen meldkamers het werk vaak niet goed van elkaar overnemen en is de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening onvoldoende geborgd.

Daarnaast zijn ook het financieringsmodel (vier bronnen, waarbij het Rijk direct en indirect meer dan de helft bekostigt) en de governance zeer complex (bestuur veiligheidsregio is verantwoordelijk, politie is belanghebbende, ambulancezorg heeft status aparte in meldkamer).

De nu lopende initiatieven in het land om te komen tot bovenregionale meldkamers zullen waar mogelijk gesteund worden, dan wel de opstap kunnen zijn bij de totstandkoming van een meer toekomstvast meldkamerdomein.

Stand van zaken

De minister van BZK heeft in februari in een brief aan het Veiligheidsberaad aangegeven te streven naar bovenstaande ontwikkeling, waarbij de voorkeur is uitgesproken voor één organisatie op drie locaties.

Volgens de Wet veiligheidsregio's ligt de verantwoordelijkheid voor instandhouding van een meldkamer bij het bestuur van de veiligheidsregio.

Samen met het Veiligheidsberaad en het Korpsbeheerdersberaad wordt gewerkt aan een bestuurlijke conferentie over het meldkamerdomein aan het eind van dit jaar om gezamenlijk met het veld de koers voor de toekomst te bepalen. Hiervoor wordt onder andere een aantal ontwikkelscenario's uitgewerkt.

Op verschillende plaatsen in het land wordt gewerkt aan bovenregionale meldkamers.

Aandachtspunten

- Het hele proces tot verbetering van het meldkamerdomein staat of valt met het kunnen standaardiseren van werkprocessen tussen kolommen (politie, brandweer, ambulance) en tussen regio's. Het Veiligheidsberaad heeft hier het voortouw bij genomen.
- De ambulancesector valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van VWS. Het is van groot belang om deze sector (vertegenwoordigd door Ambulance Zorg Nederland) en het ministerie van VWS goed te betrekken bij de verdere ontwikkelingen rond het meldkamerdomein.
- De toekomstige ontwikkeling van het politiebestedel en besluitvorming naar aanleiding van de heroverwegingen zullen van invloed zijn op de ontwikkelrichting van het meldkamerdomein.
- Effectieve multidisciplinaire samenwerking tussen kolommen en regio's hoort een van de leidende principes te zijn bij de koersbepaling en nadere uitwerking van het meldkamerdomein.

Nadere besluitvorming

Op 8 december 2010 is er een bestuurlijk congres met de voorzitters van de veiligheidsregio's. Langs de dimensies beter bedienen en benutten van de burger, grotere efficiency, schaalvergroting en standaardisatie worden scenario's doorlopen. Separaat wordt een eigen BZK-visie voorbereid. Hierover zal voor de conferentie overleg met de bewindspersoon worden gevoerd. Aanwezigheid van de bewindspersoon van BZK op de conferentie zal de kracht van besluitvorming daarna vergroten.

2.6.2 C2000-project

Inleiding

C2000 is een landelijk dekkend radiocommunicatienetwerk – opgeleverd in 2006 - dat hulpverleners in staat stelt om snel, eenvoudig en betrouwbaar onderling en met de meldkamer te communiceren. Tijdens grootschalige incidenten (Poldercrash, Koninginnedag Apeldoorn en strandrellen Hoek van Holland) zijn hulpverleners geconfronteerd

met communicatieproblemen. Voor de minister van BZK was dit aanleiding om de expertgroep-Berghuijs in te stellen.

Deze expertgroep heeft aanbevelingen gedaan voor de verbetering van het beheer en gebruik van het netwerk. De belangrijkste aanbevelingen van de expertgroep zijn: de dekking van C2000 verbeteren, een toekomstvisie operationele communicatie opstellen en de 70.000 gebruikers bijscholen voor het gebruik van C2000 ten tijde van crises en rampen. Het kabinet heeft bij brief van 10 februari 2010 aan de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 25 124, nr. 64) deze aanbevelingen overgenomen.

Het beheer van C2000 is een gedeelde verantwoordelijkheid. De minister van BZK is verantwoordelijk voor de totaliteit van een goed en consistent werkend communicatiesysteem, waarbij BZK als eigenaar in het bijzonder verantwoordelijk is voor de infrastructuur en het OOV-veld voor opleiding, gebruik en randapparatuur.

Stand van zaken

Op dit moment worden in samenwerking met het politie-, brandweer- en ambulanceveld plannen ontwikkeld voor: het verbeteren van de C2000-dekking door op circa 60 locaties waar geen of weinig dekking is, masten bij te plaatsen (wegwerken DIPP-lijst);

- het aanpassen van de les- en leerstof rond C2000 en het bijscholen van de eindgebruikers (circa 70.000);
- het op orde brengen van het beheer en techniek van C2000;
- het herstellen van het vertrouwen in het C2000-systeem.

Aandachtspunten

Aandachtspunten zijn:

- Het ontbreken van een gemeenschappelijke stuurgroep. De aansturing van het project is gehandicapt, omdat het beheer van C2000 bij politie, brandweer en ambulancediensten onder een verschillend financieel en bestuurlijk regime valt.
- BZK heeft een gat in het projectbudget van circa € 40 miljoen.
- De capaciteit van het C2000-netwerk is beperkt door de beschikbare frequentieruimte. Momenteel is BZK in onderhandeling met EZ en Defensie om deze ruimte te vergroten.
- Vanaf 2012 moet, op basis van een heroriëntatie op het strategisch beheer en een toekomstvisie voor operationele communicatie, worden gestart met de aanbesteding van het beheer van C2000.

Nadere besluitvorming

De belangrijkste beslispunten zijn:

- financiële dekking van het project C2000 (op korte termijn);
- in overleg met de beraden (Ambulancezorg Nederland, Veiligheidsberaad en Korpsbeheerdersberaad) moet in het najaar van 2010 een besluit worden genomen over de governancestructuur.

2.7 Stand van zaken strategie nationale veiligheid

Inleiding

Sinds 2007 werkt het kabinet aan de hand van de Strategie Nationale Veiligheid om de vijf vitale belangen voor de Nederlandse maatschappij zo goed mogelijk te beschermen. Het gaat hierbij om:

- territoriale veiligheid
- economische veiligheid
- ecologische veiligheid
- fysieke veiligheid
- sociale en politieke stabiliteit

De strategie gaat uit van het middel de Nationale Risico Beoordeling: het in kaart brengen van dreigingsscenario's en bepalen van de impact en waarschijnlijkheid van de gevolgen. Daarna wordt door middel van een capaciteitanalyse bekeken of Nederland de betreffende dreigingen het hoofd kan bieden. Dit leidt uiteindelijk tot een bevindingenrapportage aan de ministerraad en de Tweede Kamer op basis waarvan het kabinet een aantal onderwerpen agendeert die in de komende jaren verder worden versterkt.

Stand van zaken

- Na drie keer de cyclus binnen de strategie Nationale Veiligheid te hebben uitgevoerd, is nu de uitdaging om de strategie stevig te verankeren in het reguliere rijksbeleid en in het doen en laten van medeoverheden, het bedrijfsleven en andere organisaties. Belangrijke punten hierbij zijn:
 - optimalisatie capaciteitanalyse;
 - sterkere aandacht voor opvolging van uitkomsten strategie, incl. mogelijk toezicht;
 - verstevigen van de relatie met het bedrijfsleven (inclusief vitale sectoren) en medeoverheden.
- Om de kwaliteit van de Nationale Risico Beoordeling nog verder te vergroten (vooral de ontkoppeling van analyse en beleid) wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een gerenommeerd netwerk van experts (onder andere kennisinstituten, planbureaus, inlichtingendiensten enz.), dat in de toekomst de dreigingsscenario's moet uitwerken en beoordelen op impact en waarschijnlijkheid.

Aandachtspunten

Versillende dreigingsscenario's die in het kader van de Nationale Risico Beoordeling zijn uitgewerkt hebben een sterk internationaal karakter. Het leggen van een goed verband tussen het nationale veiligheidsbelang en internationale ontwikkelingen zal dan ook naar verwachting de komende jaren extra aandacht moeten krijgen.

Nadere besluitvorming

De voortgangsbrieff Nationale Veiligheid en de Bevindingrapportage Nationale Veiligheid (Nationale Risico Beoordeling + capaciteitanalyse + agenderingsadvies) worden in oktober 2010 voorgelegd aan de ministerraad voor besluitvorming en toezending aan de Tweede Kamer.

B. Dossiers DGV

Directoraat-generaal Veiligheid

1 De minister als korpsbeheerder van het Korps landelijke politiediensten

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft ten aanzien van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) een dubbele verantwoordelijkheid. Enerzijds is de minister verantwoordelijk voor het functioneren van de politie in Nederland als geheel. Anderzijds is de minister van BZK korpsbeheerder en daarmee de bestuurlijk verantwoordelijke voor de organisatie van en taakuitvoering door het KLPD. Het korps is een agentschap (batenlastendienst) van het ministerie van BZK.

De taken van het KLPD

Het KLPD is in tegenstelling tot de regiokorpsen een taakgefinancierd korps. De taken van het KLPD zijn generiek verwoord in de Politiewet. Het gaat om:

- landelijke en specialistische uitvoering van politietaken (hierbij valt te denken aan de diensten Nationale Recherche, Luchtvaartpolitie, Spoorwegpolitie en Speciale Interventies als antiterreureenheid);
- het verzamelen, analyseren en verstrekken van informatie (de dienst IPOL);
- het waken voor de veiligheid van leden van het Koninklijk Huis en andere personen die tot het zogenaamde 'Rijksdomein' behoren (de dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging).

Sturing op het KLPD

De directeur-generaal Veiligheid (dgV) is gemandateerd korpsbeheerder van het KLPD en daarmee belast met de dagelijkse bestuurlijke aansturing van het KLPD. De operationele aansturing van het korps vindt plaats door de korpschef van het KLPD (Ruud Bik). Naast de beheersmatige aansturing door de dgV wordt het KLPD gezagsmatig primair aangestuurd door de Hoofdofficier van het Landelijk parket (Gerrit van der Burg). De afstemming tussen deze twee sturingslijnen vindt plaats in het zogenaamde driehoeksoverleg KLPD. Dit is het periodieke overleg tussen de gemandateerd korpsbeheerder van het KLPD, de Hoofdofficier van Justitie van het Landelijk Parket en de korpschef van het KLPD. Dit overleg vindt zes tot acht keer per jaar plaats. Vier keer per jaar vindt een driehoeksoverleg met de ministers van BZK en van Justitie plaats. De onderwerpen die in de driehoek aan de orde komen zijn:

- organisatie en formatie van het KLPD (balans tussen taken en middelen);
- inhoudelijke sturing op belangrijke dossiers (bijvoorbeeld die met een politiek belang);
- de planning- en controlcyclus (sturing via jaarplan en managementrapportages);
- incidenten binnen het korps met een bepaald gewicht; en
- personeelsmanagement (waaronder benoemingen en disciplinaire straffen).

Naast het driehoeksoverleg is er het zogenaamd korpsbeheerder-korpschefoverleg (eens per drie weken); waar nodig is er dagelijks contact.

Meest betrokken ministeries

Het KLPD voert taken uit die voortkomen uit wetgeving en beleid vanuit verschillende ministeries. Primair gaat het om BZK en Justitie. Zo is de minister van Justitie de primair beleidsverantwoordelijke voor terrorismebestrijding, persoonsbeveiliging en strafrechtelijke dossiers zoals de aanpak van kinderporno en internationale misdrijven. Het KLPD speelt in de uitvoering van beleid op deze onderwerpen een belangrijke rol. Daarnaast voert het KLPD ook taken uit voor het ministerie van Verkeer en Waterstaat (op de weg, het water, het spoor en in de lucht). Het KLPD heeft ook veel raakvlakken met het ministerie van Defensie. De minister van Defensie is beheerder van de Koninklijke Marechaussee (de KMar), een landelijk en taakgefinancierd korps, dat naast militaire taken ook politietaken uitvoert. Verder levert Defensie personeel aan de Dienst Speciale Interventies van het KLPD.

Politiebestel

Een belangrijke politieke ontwikkeling voor het KLPD is de vorming van een nieuw politiebestel. De manier waarop landelijke taken in een nieuw politiebestel worden georganiseerd, is niet noodzakelijk gelijk aan de huidige taakverdeling en kan daarmee van grote invloed zijn op de toekomst van het KLPD.

Kerngegevens KLPD

- De begroting van het KLPD is €533,7 miljoen in 2010 aflopend naar €513,9 miljoen in 2014.
- Bij het KLPD werken 4992 fte.
- De sterktedoelstelling van het KLPD is 4883 (stand 2006 voor het jaar 2010).
- Het KLPD is onderverdeeld in veertien operationele diensten en vijf conerndiensten (zoals P&O en FEZ).
- Het KLPD is belast met een meerjarige bezuinigingsdoelstelling van €2,5 miljoen in 2010 oplopend tot €12,4 miljoen in 2013.
- De hoofdvestiging van het KLPD is in Driebergen.

2 Directie Politie en Veiligheidsregio's

2.1 Politiebestel

Inleiding

Het huidige model met 25 autonome regionale korpsen met een eigen rechtspersoonlijkheid en het Korps landelijke politiediensten is geen eenheid en is bestuurlijk complex hetgeen ten koste gaat van de kwaliteit en doelmatigheid van de taakuitvoering door de politie. Dit knelt des te meer waar het gaat om het op peil houden van de kwaliteit van de politiezorg, ook als er minder geld beschikbaar is.

Stand van zaken

Op 21 november 2006 hebben de ministers van Justitie en van BZK de Tweede Kamer het wetsvoorstel voor de Politiewet 200X (invoering van een landelijke politieorganisatie) aangeboden (TK 2006-2007, 30880 nr. 1). In het coalitieakkoord van 2007 is afgesproken dat de behandeling van het wetsvoorstel werd opgeschort. Daarbij is gesteld dat indien met samenwerking onvoldoende voortgang en resultaat werd behaald, de behandeling, herijkt op basis van de dan ontstane situatie, zou worden voortgezet. Het coalitieakkoord bepaalde tevens dat het besluit hierover voor eind 2008 moest worden genomen.

Eind 2008 is door het kabinet besloten dat het regionale politiebestel zou worden doorontwikkeld en dat het wetsvoorstel voor de Politiewet 200X zou worden ingetrokken met de indiening bij de Tweede Kamer van het wetsontwerp tot aanpassing van de Politiewet 1993 waarin een aantal verbeteringen in het regionale politiebestel is opgenomen.

Begin maart 2010 heeft de Raad van State uiterst kritisch geadviseerd over dit wetsontwerp. Gelet op de demissionaire status van het kabinet is afgezien van de verdere behandeling van het wetsvoorstel.

Intussen heeft de brede heroverwegingswerkgroep Veiligheid en terrorisme geadviseerd om voor één nationaal politiekorps te kiezen, alsook om het aantal regionale eenheden van die politie om reden van slagkracht en doelmatigheid te reduceren van 25 naar 10, congruent aan de indeling van de nieuwe 'gerechtelijke kaart'.

Aandachtspunten

- De vorming van Politie Diensten Centrum moet ongeacht nationaal of regionaal bestel voortgaan. VtsPN is niet succesvol gebleken;
- De financiële situatie van de korpsen noopt tot ingrijpen;
- Het lokaal bestuur ervaart te weinig invloed op de politie. Bij nationaal beheer is het des te meer van belang lokale inbedding van de politie te behouden en waar nodig te versterken.
- De schaalvergroting naar tien "entiteiten" zou niet de eerste prioriteit moeten hebben. Het kan risico en vertraging vormen voor de realisatie van de "bovenbouw".
- Besloten moet worden hoe in de tussenliggende periode verder wordt gegaan. De (vooral financiële) risico's moeten worden beperkt. Het is cruciaal zo snel mogelijk stappen te kunnen worden maken zonder verlies van draagvlak.

Nadere besluitvorming

Op dit moment niet aan de orde.

2.2 Financiële problematiek politie

Inleiding

In de afgelopen periode is het beleid erop gericht om ondanks de financiële problematiek van de politiekorpsen, die mede is voortgekomen uit de financiële crisis, de operationele sterkte van de politie op peil te houden. In overleg met het Korpsbeheerdersberaad is gekomen tot een onderhandelingsakkoord om de problematiek die voortkomt uit besluitvorming van het vorige kabinet in april 2009 op te vangen, zonder de operationele sterkte te verlagen. In het onderhandelingsakkoord is ook afgesproken om onderzoek te doen naar de betaalbaarheid van de operationele sterkte, het zogenaamde normkostenonderzoek. In dit onderzoek is de lastenontwikkeling 2002-2008 doorgetrokken naar 2016 op basis van een trendanalyse en met een financiële vertaling van vaststaand beleid, waaronder de financiële maatregelen van het onderhandelingsakkoord. In een scenarioanalyse is bekeken in welke mate het toenemende verschil tussen baten en lasten is terug te brengen met verwachte kostenbesparingen. Met deze besparingen wordt het tekort van €370 miljoen in 2016 teruggebracht naar €261 miljoen in het meest realistische scenario. Inzet van het beschikbare accres dat oploopt tot €100 miljoen in 2016 kan het verschil nog verkleinen tot €161 miljoen, wanneer het accres daarvoor beschikbaar blijft.

Stand van zaken

Het normkostenonderzoek is op 17 juni 2010 aangeboden aan de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 29628, nr. 211). In de aanbiedingsbrief is geconcludeerd dat de uitkomsten van het normkostenonderzoek duidelijk maken dat ingezette besparingen op beheer en overhead bij de politie noodzakelijk zijn om het tekort in de betaalbaarheid van de politie te beperken. Tegelijkertijd geeft het onderzoek aan dat deze maatregelen onvoldoende lijken om de thans met de Tweede Kamer afgesproken operationele sterkte structureel te financieren. Aanvullende maatregelen zijn gewenst en nodig. Daarbij kan een combinatie worden overwogen van extra ombuigingen en intensiveringen. Zo zijn bijvoorbeeld besparingen in de inrichting van het politieonderwijs mogelijk, die nog niet zijn meegenomen in de cijfers van het normkostenonderzoek. Ook het heroverwegingsrapport Veiligheid en Terrorisme bevat suggesties. Zonder extra ombuigingen en intensiveringen is het tekort alleen op te vangen door de omvang van de operationele sterkte terug te brengen tot onder het nu afgesproken aantal. Het vorige kabinet heeft geen standpunt ingenomen over het normkostenonderzoek en het tekort in de betaalbaarheid van de politiesterkte. De problematiek is doorgeschoven naar de kabinetsformatie en het nieuwe kabinet.

Aandachtspunten

- Op dit moment staan dertien korpsen onder preventief toezicht vanwege meerjarige tekorten in hun begroting 2010.
- De politie beschikt op dit moment over een sterkte die hoger ligt dan de afgesproken sterkte, waardoor de financiële positie van de korpsen nog meer onder druk komt te staan.
- Het eigen vermogen van de korpsen neemt snel af door een omzetting van €400 miljoen eigen vermogen in vreemd vermogen (maatregel in het onderhandelingsakkoord) en het opvangen van tekorten met eigen vermogen.

Nadere besluitvorming

Afhankelijk van het uiteindelijke budget van de Nederlandse politie kan de betaalbare sterkte bepaald worden. Besluitvorming hierover in overleg met het politieveld zal idealiter zo snel mogelijk plaatsvinden zodat de consequentie ervan voor de politiekorpsen kan worden gemeld in de budgetcirculaire die in december 2010 uitkomt.

2.3 Motie Van Raak; stoppen met de bezuinigingen op de politie

Inleiding

Tijdens het spoeddebat van woensdag, 23 juni 2010 over de 13 politiekorpsen, die onder preventief toezicht zijn geplaatst, heeft lid Van Raak (SP) een motie ingediend om de invulling van de bezuinigingen op de politie te stoppen" (TK 2009-2010, 29 628, nr. 212). De Tweede Kamer heeft aangegeven ervan uit te gaan dat de uitvoering van deze motie wordt meegenomen bij de begroting van 2011.

Stand van zaken

Uw voorganger heeft gemeld dat ten aanzien van de huidige begroting er geen verdere ombuigingen voor 2010 voorzien zijn. De uitgaven voor de politie, vastgelegd in de aanvaarde begroting voor 2010, zullen volledig worden gedaan.

Bij brief van 1 juli 2010 is de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 29 628, nr. 215) gemeld dat de motie, zoals gevraagd, wordt betrokken bij de voorbereiding van de begroting van 2011, dan wel aan de orde zal komen bij de bespreking over de vorming van een nieuw kabinet. Gezien de demissionaire status van het kabinet zijn er geen toezeggingen gedaan.

Aandachtspunten

De financiële problematiek waar de motie op doelt, behelst zo'n €190 miljoen en bestaat uit twee delen:

- bezuinigingen oplopend van €22 miljoen in 2010 tot €60 miljoen in 2013 en volgende jaren op terrorisme, politie, pijler V-afspraken en taakstelling vanuit het Rijk;
- niet gecompenseerde uitgavenstijgingen van zo'n €130 miljoen. Dit betreft het niet compenseren van de gevolgen van de over de periode 2008-2011 afgesloten CAO, de verwachte stijging van ABP-premies en aanloopkosten bij de vorming van het Politie Diensten Centrum (PDC).

Uw ambtsvoorganger heeft een onderhandelingsakkoord gesloten met het Korpsbeheerdersberaad ter dekking van deze €190 miljoen met besparingen bij korpsen, KLPD, Politieacademie en VtsPN (onder andere Inkoop en ICT), extra midden uit de BZK-begroting en een kasschuif vanuit het ministerie van Financiën.

De besparingen zijn vooral gericht op het efficiënter maken van de politie. Dit gebeurt onder andere door het inrichten van een shared services-organisatie (Politie Diensten Centrum) waardoor efficiencyvoordelen worden bereikt. Stopzetten van deze besparingen leidt ertoe dat de problematiek van het betaalbaar houden van de operationele sterkte met €190 miljoen toeneemt.

De opgeloste financiële problematiek (€190 miljoen) is meegenomen in het normkostenonderzoek. Indien de afspraken in het onderhandelingsakkoord door politie en BZK gerealiseerd worden, resteert op termijn (2016) nog steeds een betaalbaarheidsprobleem van zo'n €161 miljoen ten aanzien van de operationele sterkte. Dit is inclusief het beschikbare accres van €100 miljoen Voor details; zie Normkostenonderzoek.

Dit accres is in de junicirculaire 2010 vanwege het niet uitkeren van de loonbijstelling 2010 deels gebruikt voor de uitgavenontwikkeling in verband met de CAO-afspraken 2010 en volgende jaren. Slechts indien de loonbijstelling 2011 wordt uitgedeeld, is het accres weer ten volle beschikbaar. Anders valt de problematiek €65 miljoen hoger uit.

Nadere besluitvorming

In de ministerraad in augustus 2010 is het totale financiële beeld gepresenteerd opdat dit betrokken zou kunnen worden in de augustusbesluitvorming rondom de begrotingen. De besluitvorming in de ministerraad heeft niet geleid tot een bijstelling in het financiële beeld.

2.4 Sterkte Nederlandse politie

Inleiding

De kern van het dossier is voorzien in voldoende gekwalificeerd personeel om de politietaak te kunnen uitoefenen (strategische personeelsvoorziening). De politie kenmerkt zich door een gesloten personeelssysteem, personeel is niet zomaar van de markt te halen. Sturen op politiesterkte kost daarom tijd, ambities op dit gebied moeten in de toekomst worden weggezet (horizon: minimaal vier jaar). De personele lasten bedragen circa 80% van het totale politiebudget.

Stand van zaken

Het kabinet-Balkenende II rapporteerde aan de Tweede Kamer (Sterktebrief d.d. 10 december 2004, TK 2004-2005, 28824, nr. 24) over de sterkteafspraken uit 2002¹⁰⁾: in 2010 moest de sterkte 52.200 fte bedragen. Deze doelstelling is gerealiseerd. Op 31 december 2009 bedroeg de sterkte 53.348 fte. Deze afspraak omvat al het personeel werkzaam bij de korpsen (inclusief KLPD), exclusief aspiranten (die in dienst zijn van de korpsen) en al het personeel dat werkzaam is bij de Politieacademie en de vtsPN. Eind 2009 bedroeg het totale personeelsbestand van de politie 63.513 fte.

De Tweede Kamer is er in november 2009 mee akkoord gegaan te sturen op de operationele sterkte van de politie; dat is de optelsom van al het personeel werkzaam in het primaire proces, inclusief aspiranten (die vanwege het duale leerstelsel deels inzetbaar zijn bij hun korps). De operationele sterkte bedroeg op 31 december 2009 afgerond 49.600 fte. Het vorige kabinet heeft gegarandeerd dat de operationele sterkte van 31-12-2008 in de toekomst gehandhaafd blijft. Deze bedroeg 48.000 fte.

De sterkte wordt in principe op basis van een bestuurlijke sterkteafspraken tussen de minister van BZK en de korpsbeheerders verdeeld over de korpsen naar rato van het geld dat zij via het budgetverdeelstelsel (BVS) toegewezen krijgen.

Aandachtspunten

- De sterkte is op dit moment groter dan het budget. Handhaven van een operationele sterkte van 48.000 fte levert vanaf 2016 een tekort van tussen €87 miljoen en €161 miljoen
- De beschikbare hoeveelheid personeel is niet gelijk aan de inzetbare hoeveelheid personeel. Het thema inzetbaarheid in relatie tot administratieve lasten, vergrijzing, ziekteverzuim en dergelijke verdient meer aandacht.
- Discussie over de politiesterkte verengt zich vaak tot 'blauw op straat'. Hiermee wordt een groot deel van het operationele politiewerk, zoals opsporing (recherche) buiten beschouwing gelaten.

Nadere besluitvorming

Na besluitvorming over het Normkostenonderzoek en de herijking van het BVS kan een nieuwe sterkteafspraken worden gemaakt op basis van de operationele sterkte, met inachtneming van de ambities die het nieuwe kabinet heeft over de ontwikkeling van de politiesterkte.

¹⁰⁾ TK 2002-2003, 28684, nr. 11

2.5 Follow-up ICT Politie

Inleiding

- De politie is in 1999 gestart met het realiseren van één landelijke informatiehuishouding. Er zijn belangrijke resultaten geboekt, waaronder de Basisvoorzieningen (en een aantal andere gestandaardiseerde ICT-systemen), bovenregionale computercentra, communicatienetwerk, landelijke ICT-vraag- en aanbodorganisatie (vtsPN) en informatie- en ICT-strategie.
- De volgende ('oude') problemen zijn nog niet opgelost: onvoldoende informatie-uitwisseling, achterblijvende standaardisatie van ICT-systemen en ICT–infrastructuur, ad hoc-aanpak van informatiebeveiliging, zwakke ICT-governance en hoge ICT-kosten.
- Het onderzoek in opdracht van de korpsbeheerders naar meer samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van ICT heeft uitgewezen dat de bestaande ICT-strategie 2009 – 2014 niet past bij het volwassenheidsniveau van de politie. De ICT-strategie is verder onvoldoende basis voor de doorrekening van investeringen en besparingen. Er moeten binnen de programma's nieuwe prioriteiten worden gesteld. De uitvoering van de ICT-strategie zal aanzienlijk langer duren, naar verwachting tot 2020.
- De onderzoeken van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) en Het Expertise Centrum (HEC) hebben verder de volgende ('nieuwe') problemen gesignaleerd:
 - De korpsen wisselen nog onvoldoende informatie uit. De Basisvoorzieningen functioneren niet optimaal en worden niet op uniforme wijze gebruikt.
 - Er is een wildgroei van ICT-systemen en -infrastructuur ontstaan door de samenvoeging van ICT-diensten op centraal niveau en bovenregionaal niveau. De beheerorganisatie is achtergebleven bij de ontwikkelingen en is niet in staat om adequaat te functioneren. De sanering van de wildgroei aan ICT-systemen en -infrastructuur blijft achterwege door het gebrek aan denken in architecturen en het nemen van besluiten.
 - De Basisvoorzieningen zijn nog niet door middel van de daarvoor ontwikkelde standaard van e-Overheid aangesloten op de bruikbare basisregistraties van de Rijksoverheid.
 - De korpsen hebben geen acuut probleem op het terrein van informatiebeveiliging maar hebben het zichzelf opgelegde Basis Beveiligingsniveau Nederlandse politie niet voldoende geïmplementeerd. Een planmatige aanpak ontbreekt.
 - De gebruiksvriendelijkheid van de Basisvoorzieningen laat veel te wensen over. De Basisvoorzieningen vertonen nog steeds technische problemen en de reactie op problemen en wensen is te traag.

Stand van zaken

- De korpsbeheerders hebben de uitvoering van een groot aantal maatregelen gestart om de bovenstaande ICT-problemen aan te pakken.
- De toenmalige minister van Justitie en uw ambtsvoorganger hebben in een brief d.d. 9 juli 2010 aan de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 29628, nr. 217) bij de aanbieding van de onderzoeksrapporten van IOOV en HEC aan de Tweede Kamer de maatregelen van de korpsbeheerders onderschreven. Zij hebben toegezegd de voortgang van de maatregelen strikt te bewaken en zo nodig de Tweede Kamer daarover te informeren.
- De prioriteiten van de bestaande ICT-strategie wordt herijkt op basis van de bovengenoemde onderzoeken en de Informatiestrategie van de politie.
- De vraag of meer centrale regie, verantwoordelijkheden en bevoegdheden nodig zijn, hebben de toenmalige minister van Justitie en uw ambtsvoorganger overgelaten aan het volgende kabinet door de demissionaire status van het vorige kabinet en de benodigde zorgvuldige en consequente aanpak daarvan.
- Het voornemen is dat beide ministers jaarlijks hun ICT-prioriteiten zullen aangeven, vooralsnog aan het Korpsbeheerdersberaad en het Veiligheidsberaad.

Aandachtspunten

Niet van toepassing

Nadere besluitvorming

Op dit moment niet aan de orde.

2.6 Administratieve lasten politie

Inleiding

De politie is te veel tijd kwijt aan administratief werk. Door het aanstellen van operationele ondersteuners kan de operationele capaciteit van de politie drastisch worden verhoogd. Gemiddeld besteden agenten en rechercheurs 25% van hun tijd aan administratieve werkzaamheden. Dit beperkt de operationele capaciteit waaronder de zichtbaarheid op straat. Het zet de betaalbaarheid van de politieorganisatie onder druk en doet afbreuk aan het werkplezier. Vergroting van het bewustzijn aan de voorkant van het beleidsproces en van het wet- en regelgevingproces is noodzakelijk voor de beheersbaarheid van dit dossier.

Stand van zaken

Zonder interventies zullen onvoldoende tastbare resultaten kunnen worden geboekt om de wens van de politiek om meer blauw op straat te realiseren tegen aanvaardbare kosten en binnen redelijke termijnen.

In het korps Hollands Midden is geëxperimenteerd met een nieuw Frontoffice/Backoffice model (Fobo). Operationele ondersteuners helpen de agenten en rechercheurs met administratie en informatieverwerking. Hierdoor blijkt de operationele capaciteit drastisch toe te nemen. Met 70 fte operationele ondersteuning kan een groot deel van het administratieve werk van 1100 fte executieve politieambtenaren in Hollands Midden worden opgevangen.

Aandachtspunten

- Administratieve lastenvermindering bij de politie vergt een gezamenlijke inspanning van alle betrokken partijen. Goede samenwerking met name met Justitie en het Openbaar Ministerie is essentieel.
- Ervaring heeft geleerd dat een strakke regievoering noodzakelijk is om tot resultaten te komen.
- Proactieve aandacht aan de voorkant van het wet- en regelgevingproces is nodig om de lastendruk voor de politie te beheersen.
- Er moet een betere balans worden gezocht tussen kwaliteit en productiviteit. Administratieve lastenvermindering kan worden gebruikt als middel om de slagkracht en de professionaliteit van de executieve politieambtenaar te vergroten.

Nadere besluitvorming

In het regeerakkoord of in eerste maanden na aantreden van het nieuwe kabinet besluiten welk ambitieniveau moet worden behaald en welke maatregelen nodig zijn om de administratieve lastendruk bij de politie tot aanvaardbare proporties terug te brengen.

2.7 Stand van zaken wetsvoorstel Automatische Nummerplaatherkenning (ANPR)

Inleiding

- Automatische Nummerplaatherkenning (ANPR) is een scansysteem voor kentekens waarmee snel overtreders kunnen worden opgespoord. Kentekengegevens worden vergeleken met vergelijkingsbestanden (bijvoorbeeld over openstaande boetes). De politie controleert vervolgens de bestuurder van de auto.
- Daarnaast bewaarde de politie tot voor kort de gegevens voor opsporingsonderzoeken. Dit laatste is begin 2010 door het College bescherming persoonsgegevens (CPB) verboden wegens onvoldoende juridische basis.
- Het kabinet heeft de Tweede Kamer toegezegd voor de zomer 2010 een voorstel tot wetaanpassing voor ANPR in te dienen.
- De Tweede Kamer is niet negatief over de plannen van de ministers maar heeft wel laten blijken kritisch te kijken of de aandacht voor veiligheid en privacy in balans is. De Eerste Kamer zal hier waarschijnlijk nog kritischer naar kijken. Het is dus belangrijk dat het ambitieniveau van de ministers van BZK en van Justitie duidelijk is. Beide ministers hebben in het AO van 3 februari 2010 aangegeven wetgeving te entameren voor strafrechtelijke én bestuursrechtelijke doeleinden.

Stand van zaken

- Het voorstel tot wetaanpassing zal zich, vanwege de gewenste snelheid, primair richten op de politie en de Koninklijke Marechaussee.
- Een eerste concept is eind juni 2010 aan de minister van Justitie aangeboden; het vervolgtraject ligt ter beraadslaging bij Justitie.

Aandachtspunten

De politie richt momenteel een landelijk Backoffice ANPR in. Er bestaan plannen voor een technische samenwerking tussen verschillende diensten, waaronder het KLPD en de Belastingdienst.

Het CPB ziet streng toe op het direct verwijderen van de zogenaamde no-hits.

Nadere besluitvorming

Op dit moment niet aan de orde.

2.8 Politieonderwijs

Inleiding

Politie medewerkers van vandaag en morgen oefenen hun beroep uit in een pluriforme maatschappij, die continu in beweging is. Het werk varieert van het uitdelen van een bekeuring en het verlenen van hulp aan mensen tot het oplossen van een moord, en van het tegengaan van vandalisme en het opnemen van een aangifte tot het aanpakken van drugshandel. De samenleving eist dat de Nederlandse politie deze taken professioneel en adequaat uitvoert. Dat de politie hierbij gebruik kan maken van geweld, versterkt de noodzaak dat politie medewerkers zich onder alle omstandigheden professioneel gedragen, precies op de hoogte zijn van hun taken en bevoegdheden in onverwachte situaties en daarnaar handelen. Een goede opleiding en continue bijscholing zijn een belangrijke – zo niet de belangrijkste – voorwaarde voor een professionele politieorganisatie.

Executieve politie medewerkers worden in beginsel opgeleid aan een van de opleidingslocaties van de Politieacademie. De politie is een beroepsopleiding en biedt een erkend mbo- of hbo-diploma. De Politieacademie verzorgt zowel initiële opleidingen als opleidingen waarmee politie medewerkers zich verder kunnen specialiseren in een vakgebied of in het leidinggeven. De meeste postinitiële leergangen die de Politieacademie verzorgt, zijn toegankelijk voor politiemensen met een diploma allround politie medewerker (niveau 4) met aansluitend enige jaren ervaring. De uitgangspunten van het huidige politieonderwijs leiden ertoe dat politie medewerkers aan de start van hun carrière een volledige beroepsopleiding volgen en tegelijkertijd kennis en ervaring opdoen in de praktijk. Gedurende de carrière volgt men verdere scholing aan de Politieacademie.

Vanuit de wens om sneller en goedkoper goed opgeleide agenten af te leveren heeft de minister van BZK afspraken gemaakt met de korpsbeheerders om te komen tot een herziening van het onderwijs. Oplossingen zijn: meer gebruik maken van het reguliere onderwijs, verkorten van de opleidingen op basis van eerdere vooropleidingen, aspiranten niet aanstellen met een salaris, maar laten studeren met beurs conform regulier onderwijs, en meer flexibilisering en maatwerk bij opleidingen.

De maatregelen worden nu uitgewerkt en ingevoerd. Oplappend vanaf 2011 tot 2015 levert dit een aanzienlijke besparing in geld (circa €40-60 miljoen) en in tijd op (verkortings initiële opleiding met behoud van kwaliteit). Op deze wijze dragen de maatregelen ook bij aan het verbeteren van de financiële positie van de Nederlandse politie en het sneller aan de politieke vraag naar politiemensen voldoen.

Daarnaast vraagt de kwaliteit van onderwijs aandacht. Volgens de IOOV dekken examenopdrachten in het politieonderwijs nu onvoldoende de kennis en vaardigheden die de studenten moeten opdoen. Studenten aan de Politieacademie besteden minder tijd aan hun opleiding dan ervoor staat. Zij richten zich vooral op de verplichte examenopdrachten en maken slechts iets meer dan de helft van de leeropdrachten, die tot nu toe nog niet verplicht waren. Volgens de IOOV is het meer dan aannemelijk dat studenten na het halen van hun politiediploma nog niet volledig alle vastgestelde kennis en vaardigheden beheersen.

Met de Politieacademie is afgesproken dat de studenten grondiger worden geëxamineerd. De examenopdrachten zullen de les- en leerstof beter moeten dekken. Verder zijn de leeropdrachten die de studenten krijgen met onmiddellijke ingang verplicht. Ook krijgen de studenten meer contacturen met hun docenten. Op deze manier gaat de kwaliteit van het politieonderwijs omhoog.

Stand van zaken

De Tweede Kamer is geïnformeerd over de veranderingen in het onderwijs¹⁹. De verwachte resultaten zijn opgenomen in de heroverwegingen. De Raad van Korpschefs en het Korpsbeheerdersberaad worden geïnformeerd over de voortgang. De politievakbonden zijn een actor om rekening te houden bij deze maatregelen. Binnen het politieveld bestaat brede consensus over de maatregelen.

Aandachtspunten

Begin 2011 wordt begonnen met een pilot beursstudenten. Deze pilot wordt gebruikt om te experimenteren met onbezoldigde aspiranten en gebruikt om de operationele sterkte op peil te houden.

¹⁹ TK 2009-2010, 29628, nrs. 154 en 220

Het verschil met huidige situatie is:

- Beursstudenten niet in dienst van korps/politie Nederland; enkel stageovereenkomst met korps tijdens perioden werkend leren;
- Geen salaris, maar vergoeding analoog aan de studiefinanciering;
- Kosten aanzienlijk lager omdat geen salarisverplichting bestaat. Jaarlijks kost een aangestelde aspirant totaal circa €50.000 (salaris €30.000, opleiding €10.000, bewapening, uitrusting en kleding €5.000, huisvesting en ICT €5.000). Door een beurs te geven scheelt dit per student €18.000 per jaar;
- Geen baangarantie, maar wel maximale inspanning betrokkenen op baan na diplomering
- Scholing niet naar aanleiding van vraag maar op voorraad;
- Een recent uitgebracht rapport van de IOOV kan van invloed zijn op de verkorting van de politieopleidingen. De kwaliteit van de politieopleidingen dient bij alle maatregelen op het wettelijk niveau te worden geborgd;
- De opstelling van de vakorganisaties ten aanzien van beide maatregelen is een punt van aandacht.

Nadere besluitvorming

In het najaar 2010 voortgang bespreken met Korpsbeheerdersberaad.

2.9 Burgernet

Inleiding

(Vergroting van) de betrokkenheid van burgers bij de veiligheidssituatie in hun eigen woonomgeving was - en is wellicht - onderdeel van het kabinetsbeleid. Burgernet is een middel om die betrokkenheid te vergroten, de opsporing te verbeteren en het veiligheidsgevoel te vergroten.

Afspraken over de uitrol van Burgernet waren opgenomen in het Bestuursakkoord met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Stand van zaken

Pilots met betrekking tot de invoering van Burgernet zijn in mei 2009 afgerond. In de periode tot 2011 vindt landelijke uitrol plaats over minimaal 50 gemeenten en in alle politiekorpsen.

Gelet op het gebleken succes van Burgernet en de gebleken animo bij gemeenten wordt dit aantal naar verwachting ruimschoots overtroffen.

Door middel van een prestatiebijdrage worden minimaal 50 gemeenten in 2010 en in 2011 gestimuleerd om Burgernet binnen hun gemeente te implementeren. Door het stimuleren van bewustwording moet het effect van Burgernet bij gemeenten leiden tot implementatie.

Thans – in de eerste fase van uitrol- geven ongeveer 150 gemeenten aan Burgernet uit te willen rollen en besluitvorming daarover voor te bereiden.

Aandachtspunten

Voldoende bestuurlijke betrokkenheid en borging van het lokaal bestuur bij Burgernet.

Nadere besluitvorming

Op dit moment niet aan de orde.

2.10 Stand van zaken wetsvoorstel Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid

Inleiding

Op 3 juni 2009 heeft de minister van BZK in een brief aan de Tweede Kamer (TK 2008-2009, 31117, nr. 32) de voorgenomen oprichting en wettelijke verankering van de Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid (OFV) aangekondigd. Het wetsvoorstel bevindt zich nu in het stadium van ambtelijke voorbereiding en afstemming met partners in het veld (met name met het Veiligheidsberaad). Het wordt een ondersteuningsorganisatie van en voor de veiligheidsregio's met het Veiligheidsberaad als bestuur en met de minister van BZK op afstand.

De OFV wordt opgericht omdat de Wet op de veiligheidsregio's er vanuit gaat dat het voor een aantal taken wenselijk is dat ze door de veiligheidsregio's gezamenlijk worden uitgevoerd. In artikel 22 van de wet is daartoe een samenwerkingsopdracht voor de veiligheidsregio's opgenomen. Het gaat daarbij om taken op het gebied van materieelaanschaf, personeelsbeleid, voorzieningen op ICT-gebied en het ontwikkelen van normeringen, handboeken en leidraden. Om deze samenwerking vorm te geven biedt de wet de mogelijkheid om hiervoor een gemeenschappelijke regeling aan te gaan op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Naast de uitvoering van de taken, opgenomen in artikel 22, zal de Ondersteuningsorganisatie ook de huidige taken van de zelfstandige organisaties - het Nederlands instituut fysieke veiligheid (NIFV) en het Nederlands bureau brandweereexamens (Nbbe) - en taken die door het ministerie van BZK worden gedaan - Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding en Landelijk Management Development Brandweer - uitvoeren. Door deze bundeling ontstaat een krachtige organisatie die het fysieke veiligheidsveld over de volle breedte kan ondersteunen.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel wordt ambtelijk voorbereid en afgestemd met de partners in het veld (met name het Veiligheidsberaad, de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding en het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid dat als dragerorganisatie voor de OFV functioneert).

Aandachtspunten

Niet van toepassing

Nadere besluitvorming

Op dit moment vindt uitwerking plaats in de topambtelijke stuurgroep OFV. De planning is erop gericht het wetsvoorstel begin 2011 bij de Tweede Kamer in te dienen.

3 Directie Nationale Veiligheid

3.1 Stand van zaken strategie nationale veiligheid

Inleiding

Sinds 2007 werkt het kabinet aan de hand van de Strategie Nationale Veiligheid om de vijf vitale belangen voor de Nederlandse maatschappij zo goed mogelijk te beschermen. Het gaat hierbij om:

- territoriale veiligheid;
- economische veiligheid;
- ecologische veiligheid;
- fysieke veiligheid;
- sociale en politieke stabiliteit.

De Strategie gaat uit van de Nationale Risico Beoordeling: het in kaart brengen van dreigingsscenario's en bepalen van de impact en waarschijnlijkheid van deze gevolgen. Daarna wordt door middel van een capaciteitanalyse bekeken of Nederland de betreffende dreigingen het hoofd kan bieden. Dit leidt uiteindelijk tot een bevindingenrapportage aan de ministerraad en aan de Tweede Kamer op basis waarvan het kabinet een aantal onderwerpen agendeert die verder worden versterkt in de komende jaren.

Stand van zaken

- Na drie keer de cyclus binnen de strategie Nationale Veiligheid te hebben uitgevoerd is nu de uitdaging om de strategie stevig te verankeren in het reguliere rijksbeleid en in het doen en laten van medeoverheden, bedrijfsleven en andere organisaties. Belangrijke punten hierbij zijn:
 - optimalisatie capaciteitanalyse;
 - sterkere aandacht voor opvolging van uitkomsten strategie, incl. mogelijk toezicht;
 - verstevigen relatie bedrijfsleven (incl. vitale sectoren) en medeoverheden.
- Om de kwaliteit van de Nationale Risico Beoordeling verder te vergroten (met name de ont koppeling van analyse en beleid) wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een gerenommeerd netwerk van experts (onder andere kennisinstituten, planbureaus, inlichtingendiensten enz.), dat in de toekomst de dreigingsscenario's moet uitwerken en beoordelen op impact en waarschijnlijkheid.

Aandachtspunten

Verschillende dreigingsscenario's die in het kader van de Nationale Risico Beoordeling zijn uitgewerkt, hebben een sterk internationaal karakter. Het leggen van een goed verband tussen het nationale veiligheidsbelang en internationale ontwikkelingen zal dan ook naar verwachting de komende jaren extra aandacht behoeven.

Nadere besluitvorming

De voortgangsbrief Nationale Veiligheid en de Bevindingenrapportage Nationale Veiligheid (Nationale Risico Beoordeling + capaciteitanalyse + agenderingsadvies) worden in oktober 2010 voorgelegd aan de ministerraad voor besluitvorming en voor toezending aan de Tweede Kamer.

3.2 Kabinetsreactie Kwetsbaarheidsanalyse Spionage

Inleiding

In april 2010 is het rapport Kwetsbaarheidsanalyse Spionage naar de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 30821, nr. 11) verzonden met de aankondiging dat de kabinetsreactie volgt. Deze is thans in voorbereiding. Het rapport is het resultaat van een gezamenlijk onderzoek door AIVD en DGV.

In alle sectoren zijn kernbelangen (informatie waarvan kennisname door buitenlandse diensten de nationale veiligheid kan aantasten): databestanden en blauwdrukken (bijvoorbeeld gegevenssets zoals Gemeentelijke Basis Administratie), standpunten en strategie (bijvoorbeeld meerjarenvisies en onderhandelingsstrategieën) en opkomende kernbelangen en infrastructuur (bijvoorbeeld wetenschappelijk onderzoek of de toekomstige gasrotonde). De voornaamste conclusies die in het onderzoek getrokken worden is dat de awareness in de betrokken sectoren ten aanzien van spionage vaak laag is. De drie belangrijkste aanbevelingen hebben betrekking op waardebewustzijn (bewustzijn over de waarde van de informatie waarover beschikt wordt), veiligheidsbewustzijn (beveiliging en veiligheid) en de belangenafweging (belangenafweging tussen korte termijn en lange termijn consequenties).

Stand van zaken

Voor de totstandkoming van de kabinetsreactie wordt ook het standpunt van het Strategisch Overleg Vitale Infrastructuur (overleg tussen rijksoverheid en private partijen uit de vitale sectoren) betrokken. Het Strategisch Overleg Vitale Infrastructuur staat positief tegenover rapport en bevindingen en hecht aan het verhogen van het waardebewustzijn.

Aandachtspunten

Niet van toepassing.

Nadere besluitvorming

De kabinetsreactie wordt interdepartementaal opgesteld en zal naar verwachting in het laatste kwartaal van 2010 aan de Tweede Kamer worden gezonden.

3.3 Project Digitale Veiligheid

Inleiding

Het project Digitale veiligheid richt zich op drie sporen:

- het ontwikkelen van een cyberstrategie;
- het vergroten van de weerbaarheid van vitale sectoren; en
- het verbeteren van de respons op grootschalige verstoring.

Digitalisering van de samenleving neemt steeds grotere vormen aan. Dat biedt kansen maar geeft ook risico's, van kleinschalige criminaliteit tot verstoring van de nationale veiligheid. In de laatste nationale risicobeoordeling (TK 2008-2009, 30824, nr. 8) zijn twee scenario's uitgewerkt waarin ICT-voorzieningen worden verstoord. De uitkomsten van de analyse van die scenario's hebben geleid tot extra inspanningen.

Eind 2009 is de minister van Defensie bij motie Knops (motie-Knops c.s., TK 2009-2010, 32132-X, nr. 66) gevraagd om interdepartementaal een cyberstrategie te ontwikkelen. Defensie, EZ, Justitie, de NCTb en BZK zien de wenselijkheid van het opstellen van zo'n strategie, bestaande uit een visie en verdergaande inspanningen. BZK coördineert het opstellen van de rijksbrede visie en het actieplan (cyberstrategie).

Om de weerbaarheid van vitale sectoren tegen grootschalige verstoring van ICT (en elektriciteit¹²⁾) te verbeteren worden alle twaalf vitale sectoren in dialoog gebracht met de twee 'bron'sectoren ICT/telecom en Elektriciteit. Doel is het inzicht in kwetsbaarheden en mogelijke maatregelen te vergroten waarna de sector in overleg met het verantwoordelijke vakdepartement kan besluiten tot maatregelen. Na een eerste groep is recent gestart met de BZK sectoren Openbare Orde en Veiligheid (OOV) en Openbaar Bestuur (OB). In het verlengde hiervan wordt verder ingezet op het uitbreiden van de bestaande continuïteitsplannen voor de risico's ICT/telecom en Elektriciteit, dit in vervolg op de inspanningen om te zorgen dat vitale organisaties beschikken over continuïteitsplannen gericht op een grippandemie.

Om de respons op grootschalige verstoringen van ICT/telecom te verbeteren wordt een ICT response board ontwikkeld die bij een verstoring van ICT/telecom (publiek-privaat) aan de reguliere crisisorganisaties kan adviseren over maatregelen. Daarnaast wordt in het Nationaal Crisis Plan relevante informatie opgenomen over het crisistype ICT/telecom. Het NCC heeft eind september de oefening Cyberstorm georganiseerd. De oefening sluit aan bij de oefening Cyberstorm III van de VS. Op een later moment worden de ministers op het onderwerp getraind.

Stand van zaken

- Cyberstrategie: ontwikkeling gestart. Visie en actieplan gepland gereed 1 oktober 2010.
- Weerbaarheid: Om overheidsorganisaties in de sectoren OB en OOV continuïteitsplannen te laten maken worden hulpmiddelen ontwikkeld. Ambtelijke voorbereiding voor implementatie met VNG, UvW, IPO en Veiligheidsberaad is gestart.
- Respons: ICT response board is in concept beoefend in de oefening cyberstorm, dat eind september heeft plaatsgevonden.

Bij de voortgangsbrief Nationale Veiligheid (gepland oktober 2010) wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van het project. De genoemde activiteiten vinden plaats in rijksbrede samenwerking, andere onderdelen van BZK en private partijen.

Aandachtspunten

Geen.

Nadere besluitvorming

Waarschijnlijk bij de voortgangsbrief Nationale Veiligheid in oktober 2010.

¹²⁾ Omdat de dreiging van verstoring van elektriciteit tot vergelijkbare gevolgen en te treffen maatregelen leidt als verstoring van ICT/Telecom is een gezamenlijk traject ingericht.

3.4 C2000 project

Inleiding

C2000 is een landelijk dekkend radiocommunicatienetwerk – opgeleverd in 2006 - dat hulpverleners in staat stelt om snel, eenvoudig en betrouwbaar onderling en met de meldkamer te communiceren. Tijdens grootschalige incidenten (Poldercrash, Koninginnedag Apeldoorn en strandrellen Hoek van Holland) zijn hulpverleners geconfronteerd met communicatieproblemen. Voor de minister van BZK was dit aanleiding om de expertgroep-Berghuijs in te stellen.

Deze expertgroep heeft aanbevelingen gedaan voor de verbetering van het beheer en gebruik van het netwerk. De belangrijkste aanbevelingen van de expertgroep zijn: de dekking van C2000 te verbeteren, een toekomstvisie operationele communicatie op te stellen en de 70.000 gebruikers bij te scholen voor het gebruik van C2000 ten tijde van crises en rampen. Het kabinet heeft in een brief van 10 februari 2010 aan de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 25124, nr. 64) deze aanbevelingen overgenomen.

Het beheer van C2000 is een gedeelde verantwoordelijkheid. De minister van BZK is verantwoordelijk voor de totaliteit van een goed en consistent werkend communicatiesysteem, waarbij BZK als eigenaar in het bijzonder verantwoordelijk is voor de infrastructuur en het OOV-veld voor opleiding, gebruik en randapparatuur.

Stand van zaken

Op dit moment worden in samenwerking met het politie-, brandweer- en ambulanceveld plannen ontwikkeld voor:

- het verbeteren van de C2000-dekking door op circa 60 locaties, waar geen of weinig dekking is, masten bij te plaatsen (wegwerken DIPP-lijst);
- het aanpassen van de les en leerstof rond C2000 en het bijscholen van de eindgebruikers (circa 70.000);
- het op orde te brengen van het beheer en techniek van C2000; en
- het herstellen van het vertrouwen in het C2000-systeem.

Aandachtspunten

- Het ontbreken van een gemeenschappelijke stuurgroep. De aansturing van het project is gehandicapt, omdat het beheer van C2000 bij politie, brandweer en ambulancediensten onder een verschillend financieel en bestuurlijk regime valt.
- BZK heeft een gat in het projectbudget van circa €40 miljoen.
- De capaciteit van het C2000 netwerk is beperkt door de beschikbare frequentieruimte. Momenteel is BZK in onderhandeling met EZ en Defensie om deze ruimte te vergroten.
- Vanaf 2012 moet, op basis van een heroriëntatie op het strategisch beheer en een toekomstvisie operationele communicatie, worden gestart met de aanbesteding van het beheer C2000.

Nadere besluitvorming

De belangrijkste beslispunten zijn:

- Financiële dekking van het project C2000 (op korte termijn);
- In overleg met de beraden (Ambulancezorg Nederland, Veiligheidsberaad en Korpsbeheerdersberaad) moet in het najaar van 2010 een besluit worden genomen over de governancestructuur.

3.5 Meldkamers

Inleiding

Het meldkamerdomein is inefficiënt en onvoldoende effectief ingericht. Er is sprake van 30 meldkamers met zelfstandig vormgegeven processen, technische systemen (30 maal Geïntegreerd Meldkamer Systeem, 26 maal 112-centrale) en eigen technisch beheer. Hierdoor kunnen meldkamers het werk vaak niet goed van elkaar overnemen en zijn kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening nu en naar de toekomst onvoldoende geborgd. Daarnaast zijn ook het financieringsmodel (vier bronnen, waarbij geldt dat het Rijk direct en indirect meer dan de helft bekostigt) en de governance zeer complex (bestuur veiligheidsregio is verantwoordelijk, politie is belanghebbende en ambulance (Ambulance Zorg Nederland) heeft een status aparte in de meldkamer). De nu lopende initiatieven in het land om te komen tot bovenregionale meldkamers zullen waar mogelijk gesteund worden, dan wel stapsteen kunnen zijn bij de totstandkoming van een meer toekomstvast meldkamerdomein.

Stand van zaken

De minister van BZK heeft in februari 2010 in een brief aan het Veiligheidsberaad aangegeven te streven naar bovenstaande ontwikkeling, waarbij de voorkeur is uitgesproken voor één organisatie op een drietal locaties.

Volgens de Wet op de veiligheidsregio ligt de verantwoordelijkheid voor instandhouding van een meldkamer bij het bestuur van de veiligheidsregio.

Samen met het Veiligheidsberaad en het Korpsbeheerdersberaad wordt toegewerkt naar een bestuurlijke conferentie rond het meldkamerdomein aan het eind van dit jaar om gezamenlijk met het veld de koers voor de toekomst te bepalen. Hiervoor wordt onder andere een aantal ontwikkelscenario's uitgewerkt.

Op verschillende plaatsen in het land wordt gewerkt aan bovenregionale meldkamers.

Aandachtspunten

Het hele proces tot verbetering van het meldkamerdomein staat of valt bij het kunnen standaardiseren van werkprocessen tussen kolommen (politie, brandweer, ambulance) en tussen regio's. Het Veiligheidsberaad heeft hier het voortouw bij genomen.

De ambulancesector valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van VWS. Het is van groot belang om deze sector (vertegenwoordigd door Ambulance Zorg Nederland) en het ministerie van VWS goed te betrekken bij de verdere ontwikkelingen rond het meldkamerdomein.

De toekomstige ontwikkeling van het politiebestedel en de besluitvorming naar aanleiding van de heroverwegingen zullen van invloed zijn op de ontwikkelrichting van het meldkamerdomein.

Effectieve multidisciplinaire samenwerking tussen kolommen en regio's hoort een van de leidende principes te zijn bij de koers bepaling en nadere uitwerking van het meldkamerdomein.

Nadere besluitvorming

Op 8 december 2010 is een bestuurlijk congres met de voorzitters van de veiligheidsregio's. Langs de dimensies beter bedienen en benutten van de burger, grotere efficiency, schaalvergroting en standaardisatie worden scenario's doorlopen.

Separaat wordt een eigen BZK-visie voorbereid. Hierover zal voor de conferentie overleg met de bewindspersoon worden gevoerd. Aanwezigheid van de bewindspersoon van BZK op de conferentie zal de kracht van besluitvorming daarna vergroten.

3.6 Nationaal CrisisCentrum (NCC)

Inleiding

Het Nationaal CrisisCentrum is het informatieknooppunt op het gebied van crisisbeheersing en crisiscommunicatie voor externe crisispartners en mede-overheden, zoals veiligheidsregio's, ministeries, vitale sectoren, politie en Schiphol. Het Nationaal CrisisCentrum is 24-uur per dag operationeel. Het Nationaal CrisisCentrum volgt de actualiteiten en kan zodoende vroegtijdig inspelen op mogelijke dreigingen. Op basis hiervan worden risicoanalyses opgesteld en adviezen voorbereid. Tijdens een (dreigende) crisis of incident met nationale impact is het Nationaal CrisisCentrum een 'spin in het web' bij crisisbesluitvorming tussen partners en medeoverheden. Het Nationaal CrisisCentrum zorgt hierbij voor interdepartementale samenwerking door bestuurders tijdig van de juiste informatie en adviezen te voorzien.

Onder de reguliere werkzaamheden van het NCC valt onder andere de bestuurlijke coördinatie van veiligheidsaspecten rondom evenementen met landelijke uitstraling, zoals staatsbezoeken en de wereldkampioenschappen voetbal. Verder werkt het Nationaal CrisisCentrum voortdurend aan planvorming (onder andere de Nationale Crisis Plannen) en het ontwikkelen en uitdragen van zijn expertise. In het kader van voorbereidingen op incidenten organiseert het Nationaal CrisisCentrum grootschalige interdepartementale en bestuurlijke rampen- en crisisoefeningen "van brandweerman tot minister".

Uw rol als coördinerend minister crisisbeheersing

In geval van een crisis of ernstig incident stelt een interdepartementaal adviesteam een integraal advies (operationeel/communicatief/bestuurlijk) op voor de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb). Indien noodzakelijk komen dilemma's en beslispunten daarna in de Ministeriele Commissie Crisisbeheersing (MCCb) aan de orde.

Tijdens crises – met uitzondering van gevallen van terrorisme – is de minister van BZK voorzitter van de MCCb en als zodanig coördinerend minister op het gebied van crisisbeheersing. Elke minister blijft echter verantwoordelijk voor het beleidsterrein van het eigen ministerie. De minister van BZK treedt dus niet in de bevoegdheden van andere ministers.

Welke informatie ontvangt u van het Nationaal CrisisCentrum?

Het Nationaal CrisisCentrum voorziet u dagelijks van een rapportage met actualiteiten op het gebied van crisisbeheersing. Indien een grootschalig incident plaatsvindt, informeert het Nationaal CrisisCentrum u door middel van een alerteringsbericht met een korte omschrijving van het incident en de genomen acties. In geval van een langdurig incident stelt het Nationaal CrisisCentrum periodiek een situatierapport op om de veiligheidspartners te informeren over de laatste stand van zaken.

Stand van zaken

De afgelopen jaren is gewerkt aan verbetering van de crisisstructuur op rijksniveau. Hierbij hebben interdepartementale werkgroepen zich gericht op onder andere het inrichten van een rijksbreed informatieloket, het verbeteren van de gezamenlijke advisering aan de ICCb en MCCb, alsmede een rijksbreed oefen- en opleidingsprogramma. In 2010 en 2011 is vanuit het programma Vernieuwing Rijksdienst €9 miljoen beschikbaar gesteld om verder inrichting te geven aan het Nationaal CrisisCentrum als Rijksbreed Crisiscentrum.

Aandachtspunten

Geen bijzonderheden

Nadere besluitvorming

Geen bijzonderheden

3.7 Stand van zaken Veiligheidsregio's

Inleiding

Het brede doel in de komende jaren is de veiligheidsregio's verder te versterken, conform de nieuwe wetgeving. De veiligheidsregio's zijn het belangrijkste instrument voor multidisciplinaire samenwerking tussen alle hulpverleningsorganisaties, met politie en vitale sectoren. De veiligheidsregio's moeten zich ontwikkelen tot decentraal bestuurd, democratisch gelegitimeerde samenwerkingsverbanden.

Stand van zaken

Per 1 oktober 2010 zijn de Wet veiligheidsregio's, het Besluit veiligheidsregio's en het Besluit personeel veiligheidsregio's in werking getreden. De veiligheidsregio is ingesteld om burgers beter te beschermen tegen de risico's van brand, rampen en crises en om de burger betere hulpverlening en nazorg te kunnen geven.

De veiligheidsregio is bestuurlijk vormgegeven als 'verlengd lokaal bestuur': gemeenten werken samen ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). De wet regelt ook de schaal van het samenwerkingsverband, die territoriaal overeen komt met de politieregio. Het versterken van de veiligheidsregio's vindt plaats binnen het huidige bestel: nu is het zaak om de wet en de besluiten over de volle breedte in de regio's te implementeren. Op eventuele keuzes die gemaakt worden en ontwikkelingen die plaatsvinden binnen het politiebestedel, kan niet vooruit worden gelopen. Deze ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd, omdat de gevolgen voor de veiligheidsregio's direct en ingrijpend zullen zijn. Ook de vorming van de omgevingsdiensten (VROM) is in dit kader van belang. Per 2010 is een structurele verhoging van het BDUR-budget met €42 miljoen bepaald. Dat bedrag is, naar het oordeel van BZK en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv), vooralsnog voldoende substantieel om de financiële gevolgen op te vangen van de eisen die voortvloeien uit de Wet en besluiten.

Aandachtspunten

- Besluitvorming over verplichte regionalisering van de gemeentelijke brandweerorganisaties.
- Multidisciplinaire samenwerking: Voorbereiding op de huidige en toekomstige dreigingen vraagt om gezamenlijke voorbereiding binnen de veiligheidsregio's en met veiligheidpartners, waaronder politie en vitale partners. Het is noodzakelijk dat een bundeling plaatsvindt van bestaande (deel) visies op Brandweer, Politie en GHOR naar één visie op de veiligheidszorg en dat een gezamenlijke ontwikkelrichting (agenda) voor de middellange termijn vorm krijgt.
- Bovenregionale samenwerking kan van de grond komen als regio's van elkaar leren. Voorwaarde om te kunnen samenwerken op bovenregionale schaal is dat belangrijke kernprocessen zoveel mogelijk worden gestandaardiseerd. Een voorbeeld daarvan is het meldkamerproces.
- Gemeentelijke processen moeten verder worden bijgetrokken. In het bijzonder het proces bevolkingszorg is in veel gemeenten onvoldoende op orde. Met het Veiligheidsberaad moeten concreet afspraken worden gemaakt over de manier waarop dit wordt verbeterd.
- Thans is sprake van een hybride financieringsstructuur. In de ontwikkeling naar een nieuwe financieringsstructuur wordt het lopende Rfv-onderzoek en eventuele wijzigingen in het politiebestedel afgewacht.

Nadere besluitvorming

- Standaardisatie van kernprocessen ten behoeve van multidisciplinaire samenwerking is noodzakelijk
- Positionering van het Veiligheidsberaad als verzameld bestuurlijk gremium van/voor het veld en het ministerie van BZK als kerndepartement.

4 Directie Veiligheid en Bestuur

4.1 Stand van zaken Overlast & Verloedering

Inleiding

Om uitvoering te geven aan de doelstelling van het vorige kabinet om overlast en verloedering in 2010 met 25% terug te dringen is in maart 2008 het Actieplan overlast en verloedering vastgesteld. Thema's: overlast door jongeren, uitgaansoverlast, overlast in de woon- en leefomgeving en verloedering van fysieke woon- en leefomgeving. De aanpak van overlast en verloedering maakte onderdeel uit van het project Veiligheid begint bij Voorkomen. De eindrapportage daarover is op 23 april 2010 aan de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 28684, nr. 276) aangeboden.

De resultaten met betrekking tot het terugdringen van criminaliteit, overlast en verloedering worden jaarlijks gemeten met behulp van de Integrale Veiligheidsmonitor. De Integrale Veiligheidsmonitor is een grootschalig onderzoek naar de gevoelens van (on)veiligheid bij de bevolking. De resultaten verschijnen elk voorjaar.

Stand van zaken

- In 2009 heeft het kabinet op verschillende wijzen een extra impuls gegeven aan het terugdringen van overlast en verloedering. Veertig gemeenten hebben het Manifest bestrijding overlast en verloedering ondertekend. Het Manifest heeft focus en versnelling gebracht bij de aanpak van de problematiek. Hoofthema's zijn jeugdoverlast, alcoholmisbruik door veelal jongeren en fysieke verloedering.
- Oververtegenwoordiging van Marokkaans-Nederlandse jongeren bij overlast en criminaliteit: de ministers voor WWI en van BZK en Justitie hebben in het najaar van 2009 met 22 gemeenten een intentieverklaring getekend (geen prestatiecontract).
- Op verschillende manieren komen contacten met gemeenten tot stand: het inzetten van praktijkteams. Deze teams ondersteunen voor ongeveer een jaar (regio's van) gemeenten bij het effectief vormgeven en uitvoeren van jeugd- en alcoholbeleid. Er zijn thans zes praktijkteams actief die zich richten op de thema's jeugdoverlast/jeugdgroepen en overmatig alcoholgebruik onder jongeren. Tevens is er een praktijkteam dat kan worden ingezet bij acute problemen in gemeenten met overlast door Marokkaans-Nederlandse jongeren.
- In de afgelopen jaren zijn verschillende wetsvoorstellen tot stand gebracht om de overlast aan te pakken. De Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast is op 1 september 2010 in werking getreden.
- Daarnaast zijn aan de Tweede Kamer aangeboden wetsvoorstellen over doorzettingsmacht van de burgemeester naar jeugdinstanties (TK 2008-2009, 31977, nr. 1) en over herziening kinderbeschermingsmaatregelen (TK 2008-2009, 32015, nr. 2). Deze wetsvoorstellen zijn controversieel verklaard evenals het wijzigingsvoorstel van de Drank- en Horecawet, dat voorziet in mogelijkheden om uitgaansoverlast aan te pakken.

Aandachtspunten

- Uitvoering van het Actieplan ligt op koers, maar uit de Integrale Veiligheidsmonitor 2009 (voorjaar 2010 verschenen) blijkt dat het om een weerbarstige materie gaat, waarbij nog onvoldoende resultaat is behaald. Overlast moet nog met 23,5% worden teruggedrongen en verloedering met 15,5%.
- In februari 2010 is een rapport uitgebracht over de vraag hoe de perceptie van overlast en verloedering tot stand komt en wat de beïnvloedende factoren en mechanismen hierbij zijn. De aanbevelingen uit dit rapport worden in concrete actiepunten uitgewerkt.
- Bij de publicatie van de Integrale Veiligheidsmonitor 2009 waren er problemen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de uitkomsten. Om die reden vindt thans een evaluatie plaats van zowel de procesgang als de methodologie van de Integrale Veiligheidsmonitor.

Nadere besluitvorming

Niet van toepassing

4.2 Jeugdgroepen

Inleiding

- In 2008 registreerden de politieregio's niet op identieke wijze de aanwezige jeugdgroepen. In opdracht van het ministerie van BZK heeft de politie het registratieproces verbeterd. Alle politieregio's gebruiken met ingang van 2009 de zogenaamde shortlistmethodiek. Eind 2009 resulteerde dit in het eerste landelijke beeld van alle jeugdgroepen in Nederland.
- De shortlistmethodiek onderscheidt
 1. hinderlijke jeugdgroepen (licht crimineel, vooral luidruchtig, incidenteel gebruik van geweld, autoriteitsgevoelig);
 2. overlastgevende jeugdgroepen (provocerend, vernielt regelmatig, meer gewelddadig, minder benaderbaar); en
 3. criminele jeugdgroepen (vaak met politie in aanraking, financieel gewin, steeds meer crimineel, schrikken niet terug voor geweld).
- Januari 2010 is het eerste landelijke beeld gepresenteerd: 1760 jeugdgroepen, waarvan 1341 hinderlijke, 327 overlastgevende en 92 criminele.
- De gemeente heeft de regierol bij de aanpak van hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen. Het Openbaar Ministerie heeft de regie op criminele jeugdgroepen. De lokale driehoek prioriteert de aan te pakken jeugdgroepen.

Stand van zaken

In 2010 zet het ministerie van BZK in op de versterking van de aanpak. Op 13 september 2010 is de "Handreiking aanpak Jeugdgroepen gemeenten" naar de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 28684, nr 285) gezonden: gemeenten hebben hier tijdens regionale themabijeenkomsten over jeugdgroepen (georganiseerd door het ministerie van BZK en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV)) om gevraagd. BZK monitort de uitvoering van de regierol van gemeenten bij de aanpak van jeugdgroepen en ondersteunt gemeenten indien gewenst (gemeenten hebben deze behoefte aangegeven). De good practices van gemeenten worden verzameld door het CCV en via de website www.wegwijzerjeugdveiligheid.nl gedeeld met andere gemeenten.

Aandachtspunten

Niet van toepassing

Nadere besluitvorming

Niet van toepassing

4.3 4.3 Wetsvoorstel wijziging Drank- en Horecawet

Inleiding

- Het voorstel tot wijziging van de Drank- en Horecawet is door de ministers van VWS (eerste ondertekenaar), BZK en voor JenG in juli 2009 aan de Tweede Kamer (TK 2008-2009, 32022, nr. 2) aangeboden.
- In april en mei 2010 heeft de eerste termijn van de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer plaatsgevonden; daarna is het door de nieuwe Kamer controversieel verklaard.
- Er is erkenning voor en overeenstemming over de doelstellingen van de wetswijziging:
 - terugdringing van alcoholgebruik onder met name jongeren;
 - voorkoming van alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde en
 - terugdringen van administratieve lasten.
- Het wetsvoorstel bevat een bepaling dat een aantal gemeenten mag experimenteren met het verhogen van de leeftijdsgrens voor de verkoop van zwakalcoholhoudende drank van 16 naar 18 jaar. Na afronding van de experimenten zou dan een besluit worden genomen over het verhogen van de landelijke leeftijdsgrens. Voor deze bepaling is in de Tweede Kamer geen meerderheid meer te vinden.
- Voor een landelijke verhoging van de leeftijdsgrens voor de verkoop van zwakalcoholhoudende drank van 16 naar 18 jaar is ook geen Kamermeerderheid. G4 en VNG hebben zich wel uitgesproken voor verhoging van de leeftijdsgrens.
- Het wetsvoorstel regelt de overdracht van het toezicht op de Drank- en Horecawet van de Voedsel- en Warenautoriteit naar gemeenten. Om te bezien wat de overgang voor gevolgen heeft voor gemeenten is een aantal pilots uitgevoerd in 2008-2010. De resultaten zijn positief: de VNG steunt de overdracht van het toezicht.

Stand van zaken

De voortgang van de plenaire behandeling ligt in ieder geval stil tot een nieuw kabinet is gevormd. De geplande datum van inwerkingtreding (1 januari 2011) wordt in ieder geval niet gehaald.

Aandachtspunten

Uitstel van de behandeling van het wetsvoorstel en daarmee onduidelijkheid over de datum van inwerkingtreding brengt als risico met zich mee dat gemeenten de voorbereidingen stilleggen. Dit kan gevolgen hebben voor de aanpak van alcoholgebruik onder jongeren (en de daaraan gerelateerde verstoring van de openbare orde), waar de maatregelen uit de Drank- en Horecawet een impuls aan zouden kunnen geven.

Nadere besluitvorming

Niet van toepassing.

4.4 Blaastesten in de openbare ruimte (alcohol)

Inleiding

- **Aanleiding:** Tijdens het debat over de hoofdlijnenbrief Alcohol (mei 2008) heeft de minister van BZK, naar aanleiding van vragen van de Tweede Kamer, toegezegd een verkenning te zullen uitvoeren naar de mogelijkheid om blaastesten in de openbare ruimte in te zetten tegen alcoholmisbruik. Op 17 oktober 2009 hebben de ministers van BZK en Justitie, mede namens de ministers van VWS en voor JenG, de Tweede Kamer een brief (TK 2008-2009, 27565, nr. 97) gestuurd met het voornemen om blaastesten in de openbare ruimte mogelijk te maken. De Tweede Kamer heeft geantwoord dat zij in afwachting is van het wetsvoorstel.
- **Inhoud:** Het wetsvoorstel heeft tot doel alcoholmisbruik in de openbare ruimte, vanuit het perspectief van overlast en criminaliteit, aan te pakken en het daarbij inzetten van blaastesten mogelijk te maken. Met het wetsvoorstel wordt een tweetal zaken geregeld. In de eerste plaats een bevoegdheid voor gemeenten om risicogebieden aan te wijzen waarbinnen, gedurende bepaalde tijden, het gebruik van alcohol boven een bepaald promillage strafbaar is gesteld. Dit vraagt een wijziging van de Gemeentewet. In de tweede plaats – en afgeleid van het eerste punt – dient een wettelijke grondslag te worden gecreëerd voor het inzetten van blaastesten in de openbare ruimte. Dit vereist strafbaarstelling van het alcoholgebruik. Hiervoor is een aanpassing van het Wetboek van Strafvordering voorzien.
- **Relatie met Drank- en Horecawet:** het voorstel tot wijziging van de Drank en Horecawet regelt geen strafbaarstelling van alcoholgebruik zodat de inzet van blaastesten in het kader van deze wet niet mogelijk is. De minister van VWS is hierop tegen omdat het de drempel naar de hulpverlening zou kunnen verhogen. Ook is een algemene strafbaarstelling, dus zonder beperking naar plaats en tijd, gelet op artikel 11 van de Grondwet (recht op onaantastbaarheid van het lichaam) en artikel 8 (recht op privéleven) van het EVRM niet te rechtvaardigen. De Drank- en Horecawet laat ruimte om strafbaarstelling in een andere wet wel mogelijk te maken.

Stand van zaken

Het conceptwetsvoorstel is nog niet gereed. Momenteel wordt met gemeenten, politie en Openbaar Ministerie gesproken over de beleidsmatige en uitvoeringstechnische mogelijkheden. Verder wordt onderzocht bij welk alcohol promillage het gebruik van alcohol strafbaar zal worden gesteld. Een conceptwetsvoorstel zou in januari 2011 in consultatie kunnen worden gebracht.

Aandachtspunten

De reikwijdte van de wet, de uitvoerbaarheid, de sanctionering en de financiële consequenties. Gemeenten (VNG) en politie zijn (voorzichtig) positief met het voornemen blaastesten mogelijk te maken, maar willen eerst in beeld hebben wat het beleidsmatig en uitvoeringstechnisch gaat betekenen.

Nadere besluitvorming

Besluitvorming door minister of dit wetsvoorstel in consultatie wordt gebracht.

4.5 Wetsvoorstel Regierol Gemeenten/Integrale Planverplichting gemeenten

Inleiding

In het bestuursakkoord is door het vorige kabinet met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat de regierol van gemeenten op het terrein van integrale veiligheid via een wettelijke planverplichting zou worden versterkt. Gemeenten pakken hun regierol op lokale veiligheid nog niet voldoende op. Hierdoor is het beleid te versnipperd en worden niet alle spelers consequent betrokken en aangesproken op hun rol. Gemeenten die wel goede plannen maken en de politie hebben last van (buur)gemeenten die geen integrale veiligheidsplannen maken.

Medio 2008 is een wetsvoorstel via de ministerraad voor advies aan de Raad van State verzonden (hetwelk neer kwam op een planverplichting voor gemeenten). Het advies van de Raad van State noopte tot flinke aanpassingen van het wetsvoorstel. Een tweede versie is in december 2009 in de ministerraad aan de orde geweest. Het wetsvoorstel was aangevuld met een doorzettingsmacht voor de burgemeester. Daar kwam veel kritiek op; andere ministeries waren sceptisch over het voornemen de burgemeester zoveel macht te geven. Besloten werd om de Raad van State om voorlichting te vragen. De voorlichting van de Raad van State is eind maart ontvangen en heeft wederom tot aanpassingen aan het wetsvoorstel geleid.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel is op 13 augustus 2010 aan de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 32459, nr. 1) gezonden. De Kamer brengt medio oktober verslag uit. Het huidige wetsvoorstel bestaat uit de al eerder voorgestelde planverplichting en is aangevuld met een wettelijke verplichting voor de burgemeester om toe te zien op lokaal veiligheidsbeleid (zorgplicht). Daarmee wordt de gezagspositie van de burgemeester versterkt. Een dergelijke verplichting is eerder voorgesteld in het (ingetrokken) wetsvoorstel gekozen burgemeester. Deze twee maatregelen beogen de regierol van gemeenten op het terrein van lokale veiligheid te verstevigen. Beide maatregelen zullen, juist ook in onderlinge samenhang, een bijdrage leveren aan mogelijkheden op gemeentelijk niveau om de regierol waar te maken, waardoor er lokaal een integraal veiligheidsbeleid kan worden gerealiseerd.

Aandachtspunten

De bevoegdheid in het wetsvoorstel regierol gemeenten ("de burgemeester ziet toe op de uitvoering van het veiligheidsbeleid") zal tot discussie leiden. De VNG zal waarschijnlijk het standpunt innemen dat de wet nuttig maar onvoldoende is. De VNG acht het voor het goed kunnen uitoefenen van regie nodig dat de burgemeester doorzettingsmacht heeft, zowel aan de voorkant (bij het maken van plannen) als aan de achterkant (ingrijpen bij specifieke casussen). De VNG vindt de zorgplicht te licht.

Een deel van de Kamer zal hier waarschijnlijk in mee gaan. Een ander deel zal vragen stellen bij de noodzaak van de wet omdat reeds 85% van de gemeenten een veiligheidsplan heeft. Deze zijn echter vaak niet integraal en voldoen niet aan de geest van het wetsvoorstel.

In de plannen omtrent versterking lokaal gezag op de politie (zie 2.1), neemt het integraal veiligheidsplan een centrale rol in. Ook dit maakt het noodzakelijk dat elke gemeente een degelijk integraal veiligheidsplan heeft.

Nadere besluitvorming

Niet van toepassing.

4.6 Straattoezicht en handhaving/Particuliere beveiliging

Inleiding

Uitgangspunt is (zoveel als mogelijk) te komen tot een integrale wijze van toezicht, zulks ter vergroting van de efficiëntie en effectiviteit van het totaal aan toezichtcapaciteit (politie, gemeente en particulier). Een sterke positie van het lokaal bestuur is daarbij essentieel omdat de gemeente primair verantwoordelijk is voor lokale veiligheid. Mede in het licht van voornoemde doelstelling is de Tweede Kamer toegezegd dat meer inzicht wordt gegeven in aantallen toezichthouders en ingehuurde particuliere functionarissen bij gemeenten. In het wetgevingsoverleg Politie van 16 november 2009 is toegezegd dat "De Kamer ontvangt de inventarisatie van de VNG over private en publieke beveiliging en de kabinetsreactie daarop". Deze inventarisatie wordt in opdracht van het Strategisch Beraad Veiligheid (SBV) door BZK, Justitie en VNG gezamenlijk verricht. BZK is bezig met het verkennen op welke wijze straattoezicht en handhaving in de toekomst het beste kan worden gepositioneerd.

De IOOV heeft in 2009 onderzoek gedaan naar de wijze waarop de politie haar wettelijke toezichthoudende rol op de particuliere beveiligingsbranche uitvoert. Geconcludeerd werd dat het preventief toezicht door de politie in orde is, maar dat het reactief toezicht onder de maat is. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn de Tweede Kamer verbetervoorstellen op dit vlak toegezegd. Deze voorstellen worden opgesteld door een collectief bestaande uit de branchevereniging, Politie, KMar, Dienst JUSTIS, Justitie en BZK. Justitie heeft bij het uitwerken en opvolgen van de aanbevelingen het voortouw. Versterking van toezicht op de beveiligingsbranche is essentieel als de private sector een grotere rol krijgt in veiligheidszorg in de publieke ruimte.

Stand van zaken

- Het SBV-onderzoek is afgerond. De Tweede Kamer wordt per brief geïnformeerd.
- Binnen BZK wordt momenteel verkend hoe rolverdeling bij en de regie op straattoezicht en handhaving kan worden vormgegeven. Met de politie en VNG wordt daarover gesproken.
- DGV heeft aan de branche gevraagd om nader uit te werken wat zij ultimo als haar bijdrage ziet in het veiligheidsdomein. Hoe kunnen particuliere beveiligingsbedrijven meer bijdragen aan veiligheid op straat? Deze informatie is eind september aangeleverd en wordt betrokken in bovenstaande verkenning
- Het verbetertraject loopt, maar met enige vertraging. De Tweede Kamer had in juni 2010 moeten worden geïnformeerd, maar er is besloten pas in de herfst van 2010 een brief te sturen als meer acties zijn afgerond. Actiepunten zijn benoemd en worden door diverse betrokkenen uitgewerkt.

Aandachtspunten

- Vraag rolverdeling bij straattoezicht. De uitkomsten van het SBV-onderzoek kunnen worden gebruikt bij de standpuntbepaling over rolverdeling bij straattoezicht (tussen politie, gemeenten en particulieren). Afhankelijk daarvan moet worden gekozen hoe de Kamer het beste kan worden geïnformeerd. De aantallen gemeentelijke toezichthouders en handhavers zijn niet opvallend groot. Dat kan als kans worden vertaald, omdat daar nog veel aan (gemeente)blauw op straat te winnen is.
- Integraal toezicht op straat is afhankelijk van goede regie en goede samenwerking en informatiedeling. De strategische regie moet daarin bij de gemeente liggen, de operationele regie bij de politie. Informatiedeling zal meer dan nu gewoon goed moeten zijn. Dit vraagt naast verandering van regels (Politiewet), om aanpassing in de werkwijze, een langduriger traject.
- De Raad voor het openbaar bestuur (Rob) onderzoekt de vraag hoe burgers aankijken tegen diversiteit in soorten toezichtorganisaties.
- Kostenaspect toezichtrol politie. Versterkt toezicht op de particuliere beveiligingsbranche is noodzakelijk, maar mag niet leiden tot meer kosten en of meer inzet op dat vlak. Dat zou immers ten koste gaan van 'blauw op straat'.
- Aandacht voor kwaliteit. Een middel om de kwaliteit van de beveiligingsbranche te verbeteren is door naast versterken van het verticaal toezicht (door politie en JUSTIS) ook het horizontaal toezicht van de branche zelf te versterken. Dit kan door een branchekeurmerk verplicht te stellen. Justitie is nog huiverig om te vertrouwen op vergaande vormen van horizontaal toezicht.

Nadere besluitvorming

- Vormgeving regie op en rolverdeling bij straattoezicht.
- Vormgeving samenwerking en informatiedeling
- Verplichten keurmerk beveiligingsbranche.

4.7 Wetsvoorstel Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast

Inleiding

Op 6 juli 2010 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel (EK 2009-2010, 31467, nr. 1) aangenomen. De nieuwe wet geeft de burgemeester en de Officier van Justitie extra bevoegdheden om structurele vormen van orderverstorend gedrag c.q. ernstige strafbare feiten die de openbare orde ernstig verstoren, aan te pakken.

- De burgemeester kan op grond van het nieuwe artikel 172a Gemeentewet een langdurig gebiedsverbod, een meldingsplicht of een groepsverbod opleggen aan personen die in groepsverband of individueel herhaaldelijk de openbare orde verstoren. Tevens kan de burgemeester op grond van het nieuwe artikel 172b Gemeentewet aan ouders van een minderjarige beneden de leeftijd van twaalf jaar die in groepsverband de openbare orde verstoort een bevel geven ter handhaving van de openbare orde (aanpak overlast van twaalfminners).
- De Officier van Justitie kan op grond van artikel 409hh van het Wetboek van Strafvordering in het kader van zijn opsporingstaak aan verdachten een gebiedsverbod, een meldingsplicht, een contactverbod of een begeleidingsverplichting opleggen.
- Tenslotte is een nieuw artikel 141a in het Wetboek van Strafrecht ingevoegd. Dit artikel stelt het verschaffen van gelegenheid, middelen of inlichtingen tot het plegen van geweld tegen personen of goederen strafbaar. Afspraken die hooligans maken – bijvoorbeeld via internet of SMS - zijn als een zelfstandige en strafwaardige handeling aangemerkt.

De instrumenten zijn aanvullend en kunnen ook worden ingezet tegen voetbalhooligans. De nieuwe wet staat daarom ook bekend als de voetbalwet.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel is op 6 juli 2010 aangenomen en is per 1 september 2010 in werking getreden.

Aandachtspunten

De bevoegdheid van de burgemeester met betrekking tot de twaalfminners was omstrede. De burgemeesters worden per circulaire nader geïnstrueerd. De werking van de wet wordt over twee jaar na inwerkingtreding geëvalueerd. Tussentijds vindt jaarlijks een monitoring plaats.

Nadere besluitvorming

Niet van toepassing.

4.8 Fenomeenonderzoek

Inleiding

Mede naar aanleiding van de strandrellen in Hoek van Holland hebben de minister van Binnenlandse Zaken en de burgemeester van Rotterdam opdracht gegeven tot een verdiepend onderzoek naar het fenomeen geweld bij evenementen en grootschalige gebeurtenissen. Het onderzoek wordt verricht door COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, in samenwerking met Bureau Beke en de Politieacademie. Het onderzoek wordt in oktober 2010 opgeleverd. Het onderzoek wordt begeleid door een commissie onder voorzitterschap van mevrouw Kalsbeek, oud-staatssecretaris van Justitie.

De directe aanleiding van het onderzoek is gelegen in de strandrellen in Hoek van Holland op 24 augustus 2009 en eerdere grootschalige ongeregeldeheden zoals in de Utrechtse wijk Ondiep (maart 2007), de huldigingsrellen op de Coolsingel bij het kampioenschap van Feyenoord (april 1999) en andere gebeurtenissen. Het Fenomeenonderzoek is gericht op instrumentele componenten (welke bestuurlijke maatregelen te kunnen treffen) en bijzondere componenten (sociologische verklaring, verklaring van het gedrag inclusief groepsprocessen) binnen de context van grootschalige ordeverstoringen.

Het doel is om een breed onderzoek te doen verrichten naar:

- de landelijke ontwikkeling van geweld en ernstige openbare ordeverstoringen, die worden gepleegd door groepen bij evenementen en grootschalige gebeurtenissen;
- onderliggende (groeps)dynamische processen van 'zich massaal tegen de politie en/of andere hulpverleners (en particuliere beveiligingsinstanties) kerende personen en/of groepen;
- de maatregelen die nodig zijn om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden en te keren.

Stand van zaken

De begeleidingscommissie is vier keer bij elkaar geweest. De laatste bijeenkomst is 7 oktober 2010. Aan de begeleidingscommissie nemen deel: G4 (directeuren veiligheid), Hoofdofficier van Justitie, plaatsvervangend korpschef politie, programmamanager Trimbos Instituut en hoogleraren gedragspsychologie, bestuurskunde en media.

De planning van het onderzoek is uitgelopen. De oplevering was gepland in juni, maar de onderzoeksactiviteiten duren langer dan gepland. In overleg met de opdrachtgevers wordt het onderzoek in oktober 2010 opgeleverd.

Aandachtspunten

De minister ontvangt in oktober 2010 het onderzoek met een begeleidende brief van de begeleidingscommissie.

Nadere besluitvorming

Het voorbereiden van een afgestemde kabinetsreactie op het rapport Fenomeenonderzoek.

4.9 Stand van Zaken polarisatie en radicalisering

Inleiding

Polarisatie en radicalisering is een breed maatschappelijk probleem dat voorkomen, belemmerd en ingedamd moet worden. De activiteiten op het gebied van polarisatie en radicalisering zijn vastgelegd in het Actieplan Polariseren en Radicaliseren (in augustus 2007 naar de Tweede Kamer gezonden, TK 2006-2007, 29754, nr. 103). Centraal in het actieplan staat de ondersteuning van gemeenten en professionals om de volgende doelen te bereiken:

- het voorkomen van isolatie, polarisatie en radicalisering door het (weer opnieuw) insluiten van mensen die dreigen af te glijden of zich af te keren van de Nederlandse samenleving en democratische rechtsorde. Daarbij dient met name gedacht te worden aan insluiting door scholing, stages en werk (preventie);
- het vroegtijdig signaleren van deze processen door bestuurders en professionals en het ontwikkelen van een adequate aanpak (pro-actie) en
- het uitsluiten van mensen die duidelijke grenzen hebben overschreden en ervoor zorgen dat hun invloed op andere zoveel mogelijk beperkt wordt (repressie).

Betrokken bij dit Actieplan zijn – naast de VNG en diverse gemeenten – de ministeries van BZK, Justitie, SZW, VWS, OCW én BZ en de programmaministeries voor WWI en JenG. BZK heeft de regie op de uitvoering van het Actieplan. Jaarlijks worden de activiteiten in dat jaar vastgelegd in een operationeel plan. Radicaliseringsterreinen waar de overheid zich specifiek op richt zijn: islamitisch-, dierenrechten-, asielgerelateerd- en rechts-extremisme.

BZK heeft ten behoeve van 'het veld' een kennis- en adviescentrum opgericht, Nuansa.

Stand van zaken

Polarisatie

- Nederlanders kennen gering inter-etnisch contact en zowel autochtonen als (vooral hoger opgeleide) allochtonen ervaren discriminatie. De houding van autochtonen ten opzichte van allochtonen (en vooral moslims) is (zeer) negatief, maar verbetert langzaam. Er is sprake van een paradox: enerzijds meer ontspanning in de wederzijdse relaties en meer gelijkheid in opvattingen en levensstijl maar anderzijds ook een sterk gepolariseerd debat over integratie en islam. De overgrote meerderheid van professionals (uit politie, welzijn en onderwijs) vindt dat de afgelopen vijf jaar de polarisatie is toegenomen of gelijk gebleven. Men verwacht dat ook de komende vijf jaar een toename of gelijk (relatief hoog) niveau.
- Positieve ontwikkelingen staan onder druk: lokaal ervaren overlast voedt het gepolariseerd debat dat weer de lokale beeldvorming negatief beïnvloedt.
- Kwantitatief a-select belevingsonderzoek uit 2009 maakt inzichtelijk dat bijna alle eerstelijns werkers bij politie, onderwijs en welzijn geconfronteerd worden met vooral polarisatie. Verreweg de meeste professionals vinden dat zij hier een taak hebben. De meerderheid voelt zich voldoende toegerust, maar een groot deel vindt zichzelf en de eigen organisatie onvoldoende toegerust.

Radicalisering

- De AIVD geeft een verlaagde inschatting van de omvang en dreiging van binnenlandse islamitisch extremisme. Dit neemt niet weg dat er in besloten salafistische kring soms sprake is van een anti-integratief gedachtegoed dat kan leiden tot onverdraagzaam isolationisme en polarisatie. Een zeer kleine groep geweldsbereide jihadisten zou ook weer actief kunnen worden. Alertheid blijft geboden.
- Rechts-extremisme manifesteert zich vooral als openbare orde-probleem (met name vernielingen). Ongeveer 72% van de gemeenten die zeggen met radicalisering te maken te hebben, gaven in een BZK-enquête aan met deze problematiek te worstelen (versus 39% met islamitisch extremisme).
- Het KLDP constateerde in 2009 tientallen uitingen van dierenrechtenextremisme: vernieling, bedreiging, brandstichting, etc. De AIVD constateert een verwevenheid van de openbare activiteiten van enkele dierenactivistische organisaties en uitingen van extremisten.
- Linksextremisten zijn overwegend actief tegen het asiel- en vreemdelingenbeleid. De AIVD constateert dat dit verzet sinds enige jaren weer structureel is en steeds verder radicaliseert. De acties zijn illegaal en intimiderend. Vernielingen, brandstichtingen, het openbaar maken van namen en zogenaamde 'home visits' zijn ernstige aantastingen van de veiligheid en de democratie.

Aandachtspunten

Het bovenstaande en evaluatie-onderzoek uit 2009 geven aan dat blijvende aandacht nodig is, in het bijzonder voor het vertalen van verkennende onderzoeken naar beleidsuitvoering en voor het structureel monitoren van projecten. De komende tijd vergt ook de deskundigheidsbevordering onder professionals/eerstelijnsverleners een stevige inzet. Daarnaast is de langeretermijnborging van activiteiten een punt van aandacht.

Door bezuinigingen en door een deels afnemend aantal incidenten, staat de aandacht bij een aantal partners evenwel onder druk.

Nadere besluitvorming

Geen nadere besluitvorming op dit moment.

4.10 Wijziging van de Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (BIBOB) en de Wet op de kansspelen.

Inleiding

Met de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet BIBOB) kunnen overheden (zoals gemeenten en provincies) de achtergrond van een bedrijf of persoon onderzoeken bij een af te geven of afgegeven vergunning of een subsidie of bij het gunnen van een overheidsopdracht. Als sprake is van criminele antecedenten of als er sprake is van het witwassen van gelden afkomstig uit strafbare feiten, kan de vergunning, subsidie of opdracht worden geweigerd. Zo wordt voorkomen dat de overheid ongewild criminaliteit ondersteunt en een vermenging van boven- en onderwereld ontstaat.

De adviezen worden afgegeven door het Bureau BIBOB. Dit bureau is ondergebracht bij de dienst JUSTIS van het ministerie van Justitie. Bestuursorganen kunnen advies vragen bij het Bureau inzake de integriteit van de betrokkene en diens zakenrelaties.

De minister van BZK is eerste ondertekenaar van de Wet BIBOB; de minister van Justitie is tweede ondertekenaar van de wet. De Wet BIBOB is van oorsprong gericht op het bewaken van de integriteit van de overheid. De afgelopen jaren is de wet ook breder ingezet, namelijk ter bestuurlijke voorkoming en bestrijding van de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld. Ook bestond de wens een aantal extra probleemgebieden (zoals vastgoedtransacties) onder de wet te brengen. Tijdens Algemene Overleggen met de Tweede Kamer is brede steun geuit voor het instrument BIBOB en de voorgenomen uitbreiding.

Het wetsvoorstel strekt ertoe de vastgoedsector en de exploitatie van speelautomaten onder de werking van de Wet BIBOB te brengen. Tevens wordt de burgemeester met een bestuurlijke sluitingsbevoegdheid in staat gesteld effectiever criminogene branches en activiteiten, die niet vergunningplichtig zijn, te weren.

Voorts voorziet het wetsvoorstel onder meer in het instellen van een kwaliteitscommissie, het verruimen van de adviestermijn voor het Bureau BIBOB tot maximaal twaalf weken en krijgt de lokale driehoek inzage in het advies. Ook wordt voorgesteld, door het verstrekken van een afschrift van het advies aan betrokkene, de rechtsbescherming beter te waarborgen.

Stand van zaken

- Het voorstel tot wijziging van de wet (Evaluatiewet BIBOB) is in juni 2010 voor advies naar de Raad van State gestuurd.
- De Raad heeft inmiddels advies uitgebracht. De Raad is met name kritisch over de sluitingsbevoegdheid. Hiervoor wordt een alternatief uitgewerkt.

Aandachtspunten

1. Sluitingsbevoegdheid. De Raad is kritisch over de opgenomen sluitingsbevoegdheid. In het wetsvoorstel wordt een sluitingsbevoegdheid voorgesteld waardoor de burgemeester ter bevordering van de leefbaarheid kan besluiten een pand (niet zijde een woning) te sluiten. Hierdoor wordt het mogelijk voor gemeenten om bijvoorbeeld op te treden tegen malafide belwinkels en avondkappers. Deze bevoegdheid wijkt af van de huidige systematiek van de Wet BIBOB. Er is geen koppeling met vergunningen, subsidies of civiele rechtshandelingen. Thans wordt er met de G4 nagedacht over alternatieven.
2. Verhouding tot EVRM. Op dit moment behandelt het Europese Hof voor de Rechten van de Mens te Straatsburg de zaak Bingöl. Mogelijk oordeelt het Hof dat de Wet BIBOB in strijd is met fundamentele rechten. Indien dit het geval is, kan de BIBOB-systematiek ter discussie komen te staan.
3. Financiën. De uitvoering van de nieuwe wet brengt extra uitvoeringskosten met zich mede. In het bijzonder voor het landelijk bureau. Deze kosten zijn ongeveer €1,5 miljoen. Op dit moment is er geen dekking voor deze kosten.

Nadere besluitvorming

Niet van toepassing.

4.11 Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC)/Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC)

Inleiding

Criminaliteit dringt steeds verder door in de legale economie. Bedrijven en overheid worden bewust en onbewust gebruikt als dekmantel voor criminele handelingen zoals witwassen (vastgoed), mensenhandel (prostitutiesector) en drugshandel (coffee- en growshops). Er is –zo blijkt onder andere uit onderzoek door een parlementaire onderzoekscommissie– een onacceptabele verbinding tussen de onder- en bovenwereld ontstaan.

Met name het bestuur (gemeenten, provincies en andere bestuursorganen) speelt (in aanvulling op strafrechtelijke en fiscale instrumenten) een steeds belangrijkere rol bij het voorkomen en het bestrijden van de verbinding tussen boven- en onderwereld. De noodzaak het strafrecht als ultimum remedium in te zetten leidt er daarnaast toe dat de inzet van bestuurlijke middelen (zoals de Wet BIBOB) steeds meer aan gewicht wint. Daarom moet de inzet van het bestuur verder worden vergroot om meer effectief aanvullend te zijn op die van de strafrechtelijke en fiscale partners. Bestuurlijke middelen, kennis, informatie en expertise moeten naar een hoger plan, verbindingen tussen criminaliteitsbestrijding en sociale gemeentelijke diensten moeten worden versterkt. Om dit te bereiken, zijn elf regionale informatie- en expertisecentra (RIEC) en een landelijk centrum (LIEC) bij wijze van pilot door BZK gefinancierd.

Stand van zaken

De elf RIEC spelen hierbij een cruciale rol, doordat ze:

- de informatiepositie van het lokaal bestuur en van veiligheidspartners versterken, door het samenbrengen en ontsluiten van de informatie van alle partners. Hierdoor vervullen de RIEC een essentiële rol bij het realiseren van een geïntegreerde overheidsaanpak van georganiseerde misdaad.
- gemeenten helpen bij het inzetten van bestuurlijke instrumenten, in het bijzonder de Wet BIBOB en bij het versterken van de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen opsporingspartijen en bestuurlijke partijen.
- door hun regionale werking en de gezamenlijke landelijke dekking een versnippering van de bestuurlijke aanpak voorkomen.

Bijkomend voordeel is dat de RIEC als shared service dienst voor de participerende gemeenten voordelen opleveren met betrekking tot de efficiëntie en effectiviteit van het gemeentelijk optreden.

De RIEC zijn inmiddels een onmisbare schakel geworden bij de bestrijding van georganiseerde misdaad. Deze positie wordt door alle betrokkenen (met name bestuur, politie, OM en Belastingdienst) onderschreven.

Aandachtspunten

1. Financiering. Voor de RIEC en het LIEC is alleen financiering voorhanden voor de jaren 2008-2011. Tijdens de vorige kabinetsperiode werden ze bij wijze van pilot gefinancierd. Nut en noodzaak van de RIEC en het LIEC noodzaken een structurele financiering. Het is wenselijk in deze financiering tevens mee te nemen de gelden die gemeenten thans als keerzijde financiering inbrengen (50%). Dit door deze financiële verplichting geleid op de financiële bekommelingen van gemeenten steeds vaker een struikelblok vormt voor gemeenten om mee te kunnen doen.
2. Uniformering. De aard van georganiseerde criminaliteit vereist een nauwe samenwerking tussen de RIEC en het LIEC. Deze samenwerking noodzaakt uniformiteit. Het is van belang vanuit de Rijksoverheid te sturen op uniforme werkwijze, hoofdprocessen en totstandkoming van prioriteiten. Het volledig financieren van de RIEC en het LIEC vergemakkelijkt deze opgave.
3. Takenpakket. Gemeenten blijken ook op andere dossiers dan de bestrijding van georganiseerde misdaad behoefte te hebben aan enerzijds informatie van politie en andere handhavende diensten en anderzijds aan ondersteuning bij de toepassing van bestuurlijke maatregelen in het veiligheidsdomein. Overwogen kan worden de RIEC ook hier een taak te geven.
4. Samenhang met andere regionale voorzieningen. De RIEC moeten goed zijn verbonden met andere regionale initiatieven zoals veiligheidshuizen. Dubbellings van taken moet worden voorkomen. Mogelijk betekent dit dat taken op regionaal niveau gebundeld moeten worden. Deze bundeling zou bij het RIEC kunnen plaatsvinden.

Nadere besluitvorming

Nog niet van toepassing.

4.12 Wetsvoorstel Regulering Prostitutie en Bestrijding Misstanden Seksbranche

Inleiding

Het wetsvoorstel voorziet in een brede regulering van diverse vormen van seksuele dienstverlening en bevat hiertoe een verplicht vergunningstelsel voor de exploitatie van seksbedrijven, een registratieplicht voor prostituees en een strafbaarstelling van klanten die van niet vergund of niet geregistreerd aanbod van prostitutie gebruik maken. Het voorstel bevat voorts de mogelijkheid voor gemeenten om voor een nuloptie (geen prostitutiebedrijven) te kiezen, daarnaast zijn enkele maatregelen opgenomen die toezicht en handhaving zullen vergemakkelijken en is de minimumleeftijd voor prostituees verhoogd naar 21 jaar. Met de in het wetsvoorstel voorziene instrumenten wordt voorts beoogd, ernstige misstanden zoals mensenhandel te bestrijden.

Stand van zaken

Het wetsvoorstel is ingediend bij de Tweede Kamer (TK 2009-2010, 32211, nr. 1). In april is de nota naar aanleiding van het verslag aan de Kamer verstuurd (TK 2009-2010, 32211, nr. 8). De plenaire behandeling van het wetsvoorstel zou spoedig kunnen plaatsvinden. De minister van BZK is eerste ondertekenaar van het wetsvoorstel. De minister van Justitie is tweede ondertekenaar.

De Tweede Kamer was overwegend vrij kritisch over het wetsvoorstel. Het grootste kritiekpunt is de registratieplicht voor prostituees.

Aandachtspunten

- **Aanpak mensenhandel:** Het wetsvoorstel voorziet in de eerste plaats in een nadere regulering van de seksbranche zoals hierboven geschetst. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel, met instrumenten als de registratieplicht, mede een bijdrage te leveren aan de aanpak van ernstige misstanden zoals mensenhandel. Het wetsvoorstel is echter slechts een kleine schakel in de totale integrale aanpak van deze problematiek. Dit is niet alle Kamerfracties even duidelijk; zij zien de wet als het primaire instrument om mensenhandel te bestrijden.
- **Registratieplicht prostituees:** Een grote groep van prostituees is momenteel onzichtbaar en niet bereikbaar voor informatie en voorlichting. De registratieplicht voorziet in een contactmoment tussen prostituee en gemeente en biedt de mogelijkheid om de prostituee van informatie en voorlichting te voorzien. Bij registratie kunnen door de gemeente mogelijke signalen van mensenhandel worden opgevangen en doorgegeven aan de politie. De registratieplicht en het verplichte vergunningstelsel voor (alle) seksbedrijven vormen samen verder een zoveel mogelijk sluitend systeem binnen de branche, waarbij elke vorm van prostitutie onder enige vorm van regulering komt te vallen. Dit in tegenstelling tot de huidige situatie waarin een aantal vormen van prostitutie op geen enkele wijze is gereguleerd. Een mogelijke verschuiving van (illegale) activiteiten naar dit thans niet reguleerde deel van de branche wordt daarmee naar verwachting tegengegaan.
De Kamerfracties waren over het algemeen zeer kritisch over de registratieplicht. Meerdere fracties vrezen dat de angst voor registratie veel prostituees juist naar het illegale circuit zal doen vluchten.
- **Gemeenten als Utrecht en Alkmaar zijn voornemens om reeds op korte termijn te starten met registratie van prostituees.** Zij maken hierbij gebruik van hun lokale verordenende bevoegdheid en lopen daarmee vooruit op het wetsvoorstel. Deze lokale registratie wordt onwenselijk geacht, nu er na inwerkingtreding van het wetsvoorstel sprake zal zijn van een landelijke registratie. Utrecht zoekt momenteel binnen de G4 steun voor de Utrechtse werkwijze.
- **Verhoging minimumleeftijd voor prostituees naar 21 jaar:** over de verhoging van de prostitutieleeftijd waren de fracties zeer verdeeld. Voorstanders geven aan dat mensen met 21 jaar geestelijk volwassener zijn, weerbaarder en meer in staat zijn tot een weloverwogen beslissing. Tegenstanders geven aan dat het "grooming" proces vaak al start rond de 14/15 jaar. Men verwacht niet dat deze "grooming-leeftijd" zal veranderen. Men verwacht dat prostituees tot 21 jaar in de illegaliteit zullen verdwijnen.

Nadere besluitvorming

Niet van toepassing

4.13 Drugspilots

Gemeentelijke Pilots Overlast Coffeeshops

Inleiding

De Tweede Kamer is onder het vorige kabinet de toezegging gedaan dat de regering haar een opzet voor een nieuw drugsbeleid zou doen toekomen. De Tweede Kamer is bij brief (de zogenaamde hoofdlijnenbrief, TK 2009-2010, 24077, nr. 239) geïnformeerd over de hoofdlijnen waaruit dit beleid zou moeten bestaan. Samengevat bevat deze hoofdlijnenbrief twee beleidsuitgangspunten die voor het ministerie van BZK van belang zijn, te weten

- a. het terugdringen van overlast die drugsgebruik, in het bijzonder overlast die is gerelateerd aan coffeeshops;
- b. het versterken van de bestuurlijke en repressieve aanpak van drugsgerelateerde (georganiseerde) criminaliteit.

Het laatstgenoemde wordt vorm gegeven via de door BZK gefinancierde regionale informatie- en expertisecentra.

Beoogd wordt het beleid om coffeeshopgerelateerde overlast tegen te gaan te baseren op een aantal gedifferentieerde pilots terzake. BZK en WWI hebben in totaal €6 miljoen vrijgemaakt om gemeenten een financiële bijdrage te leveren om deze pilots uit te voeren. De pilots mogen, gezien het geldende kabinetsbeleid, niet op de aanvoer van softdrugs gericht zijn (achterdeur), maar alleen op de overlast problematiek rondom het verkooppunt (voordeur).

Stand van zaken

Op 27 april 2010 is aan alle 105 'coffeeshopgemeenten' verzocht innovatieve projectvoorstellen (pilots) aan te leveren die erop gericht zijn de overlast van coffeeshops te reduceren. De pilotvoorstellen van 17 gemeenten zijn op 15 juni 2010 ontvangen en interdepartementaal beoordeeld.

Momenteel wordt besluitvorming voorbereid waarin wordt voorgesteld om 14 voorstellen goed te keuren (met in totaal een subsidiebedrag van circa €3 miljoen). In het najaar van 2010 zal, op basis van het kabinetsbeleid op softdrugs, de Tweede Kamer worden geïnformeerd.

Aandachtspunten

- Onderuitputting. Indien van de €6 miljoen in deze fase inderdaad maar €3 miljoen wordt besteed, moet worden gekeken naar de verdere besteding van dit budget. In dit proces dient het programmaministerie voor WWI ook te worden betrokken, aangezien dat €2 miljoen heeft bijgedragen aan het beschikbare bedrag.
- Ruimte voor nieuwe beleidswensen. Overwogen kan worden de resterende €3 miljoen te reserveren voor beleid dat door het nieuwe kabinet wordt vastgesteld.

Nadere besluitvorming

Besluitvorming over de besteding van de resterende €3 miljoen. Ten tijde van aantreden zullen de nu voorgestelde coffeeshop pilots hoogstwaarschijnlijk al opgestart zijn.